درعلیه‌ده غلطه‌ده ✤ آره‌ولك ✤ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆրք.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՌՏՆԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՃԸՆՑԻ ԹՈՐՈՍԸ

Անձնասպանութիւնները իրարու կը յաջորդեն եւ իրարու չեն նմանիր։ Սիրային վիշտ մը կամ կեանքի դառնութիւններէ յուսահատ՝ Արամ Մութաֆեանին եղերական մահուան տպաւորութիւնը հազիւ մոռցուած, անձնասպանութեան լուր մըն ալ Հաճընէն կը հասնի, ուր տասնըչորս տարեկան պատանի մը, Թորոս Գալայճեան, եկեղեցիին պատէն վար նետեր է ինքզինքը՝ անմիջական մահ մը գտնելով։

Խեղճ տղան ո՛չ մտային խանգարում ունէր, — վասն զի որչափ կայտառ՝ այնչափ ալ խելացի էր, — ո՛չ ալ յուսահատութեան ո՛ր եւ է հոգեկան կամ նիւթական պատճառ։ Իր կեանքին վերջ տալ ուզած էր, բարկութեան վայրկեանի մը մէջ, պարզապէս «ամօթէն» — ինչպէս կ'ըսեն — վասն զի մայրը սաստիկ ծեծած էր զինքը՝ ընկերներուն ներկայութեանը որոնք եկած զանգատած էին անոր անառակութենէն։

Արժանապատուութեան զգացումը քիչ անգամ այսքան բուռն կ'ըլլայ, նոյն իսկ անկէ տարէց երիտասարդներու քով։ Ծեծին մարմնական ցաւը չէր անշուշտ որ մահուան գիրկը նախամեծար սեպել տուաւ, այլ անոր պատճառած ստորնութիւնը։

Վերջին ժամանակներս լսուած ու նըկարագրուած անձնասպանութիւններուն մէջէն ամէնէն եզականը ու ահռելին էր ասիկա։ Ու հեռուէն, Թորոսը մեղքցած ատեննիս — առանց զինքը ճանչցած ըլլալու — մեր առջեւ բացուած կը տեսնենք ծնողական կամ ընտանեկան դաստիարակութեան խնդիրը, վէրքի մը պէս որ առերեւոյթ բուժումի մը տակ՝ ցաւ ու նողկանք կը պատճառէ ատեն ատեն։

«Ծեծը դպրոցին մէջ» — բաւական ծեծուած հարց մըն է. բայց «ծեծը տունի՞ն մէջ»։ — Առաջինին վրայ դաստիարակներուն, հոգաբարձութիւններուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի, ամէն անգամ որ կը լսուի թէ տղայ մը զանակոծուած է վարժարանին մէջ։ Երկրորդին վրայ ծնողքներուն ուշադրութիւնը հրաւիրելը պիտի բաւէ՞։

Հաճընցի մայրը միակը չէ իր տեսակին մէջ, դժբաղդաբար։

Անարգալից վարմունք, ստորնացուցիչ խօսքեր ու ծեծ՝ մեր շատ մը ընտանեկան յարկերուն տակ մանուկներուն ու պատանիներուն կրթութեան միակ միջոցը կը նկատուին։ Տղան անտրտունջ կը տոկայ այս ամէնուն, կամացուկէն խամրելով ու դառնանալով, եւ շատ անգամ փոխանակ ուղղուելու՝ բիրտ հակումներ զգալով իր ներսիդին։ Եթէ անուս, փողոցի տղայ մըն է, այնքան չեն ազդեր իրեն հօրը կամ մօրը ապտակները ու հարուածները. բայց եթէ դպրոցի երես տեսած է ու քիչ շատ նախակրթութիւն մը ստացած, այն ատեն է որ հակազդեցութիւնը սաստիկ կու գայ իրեն։ Ու բարոյապէս կը խաթարուի։

Հաճընցի Թորոսը, իր անձնասպանութեամբը, իր մօրը դէմ չէ միայն որ լուռ ու անձնազոհ բողոք մը ըրաւ, այլ բոլոր այն ծնողքներուն դէմ՝ որոնք իր մօրը պէս կ'ըմբռնեն զաւկըներնին դաստիարակութեան բերելու եղանակը։

Ռամիկ ու վայրագ բարքերու այդ մնացորդը որքա՞ն մատաղ կեանքեր կը դառնացնէ արդէօք, անձայն անշշուկ, պզտիկ, շատ պզտիկ հասակնուն արցունքով թրջելով տղոց այտերը որոնք նախ ժպտելու պէտք էր վարժուէին։

Ի՞նչ օգուտ այսքան հոգ տանիլ մանկավարժական դրութիւնը տարածելու մեր մէջ, երբ տղան, որ երգով ու պարով պիտի սկսի տաքնալ դպրոցին վրայ, անդին իր տունէն պիտի պաղի, ուր ծեծը ու անարգանքը կը սպասեն իրեն։

Եւ իրաւ ալ, փոքրիկներ կան, որոնք առտուն ուրախ զուարթ կը մեկնին ու իրիկունն է որ, ընդհակառակը, գլխիկոր կը վերադառնան։ Որովհետեւ, դպրոցին մէջ, մանկապարտիզպանուհին, կամ իրենց բառով «օրիորդը» խնդումերես կ'ընդունի զիրենք, մինչդեռ տանը մէջ, մայրը, խոժոռադէմ ու սպառնալիքով կը վարուի հետերնին։

Հաճընցի Թորոսին անձնասպանութիւնը թո՛ղ ազդարարութիւն մը ըլլայ այդ ծնողքներուն համար, — ապագայ խղճահարութեան մը ու ապագայ ցաւի մը ազդարարը։

Տ. Ս.

ՆԱՄԱԿ ՌՈՒՍԻԱՅԷՆ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

ԿԱԼՈՒԳԱՅ, 21 Մարտ

Զատկից անմիջապէս յետոյ, միջին Ռուսաստանի գիւղերից սկսւում է մի ահագին ճանապարհորդութիւն դէպի գլխաւոր քաղաքները։ Գիւղերի գրեթէ ամբողջ, աշխատելու ընդունակ այդ մարդիկ 15 տարեկանից սկսած գնում են գործարաններում, հանքերում եւ ուրիշ տեղերում աշխատելու։ Կալուգի նահանգը այդ կողմից առաջնակարգ տեղ է բռնում։ Երկաթուղու կայարանները լցւած են նրանցով. գնում են ապրանք ապրանքատար վագոններով 4 կարգով, որովհետեւ սովորական գնացքները այդ ժամանակ բաւականութիւն չեն տալիս պահանջին։

Գիւղերում մնում է ամենափոքր բացառութիւնով կին դասակարգը միայն, եւ նա կատարում է բոլոր դաշտային եւ տնային աշխատանքը։ Ամառը տաք դաշտերում թէ՛ կալսելում, թէ հնձելում եւ թէ դաշտային ուրիշ աշխատանքներ կատարելում չենք տեսնի մուժիկին։ Կանայք են ամէն տեղ։ Մինչեւ անգամ երկաթուղու գծի վրայ մեծ քանակութեամբ հողային աշխատանքներ (այդ ժամանակամիջոցում) կատարելու համար վարձւում են կանայք։

Տղամարդիկ գնում են ըստ մեծի մասին խմբերով, վարձւելով որեւէ գործարանի կամ առեւտրական տան հաւատարմատարի միջոցով։ Գործատիրական վարձը միջին թւով 6 ամսուայ համար (Մայիս 1ից ցի Նոյեմբեր) 70ից—90 րուբլի է մօտաւորապէս, ճանապարհի եւ ապրուստի ծախքերը վարձողի հաշւով։ Կան նաեւ աւելի ստացողներ, բայց դրանք մասնագէտներ են, աղիւսագործներ, վառարան շինողներ, որմնադիրներ, քարտաշներ են եւն.։ Դրանք երբեմն այդ ամիսներում աշխատում են աւելի քան 2—300 րուբլի։

Ռուս գիւղացին, մանաւանդ Կալուգի նահանգում, շատ փոքր ուշադրութիւն է դարձնում իր հացի եւ առհասարակ գիւղական պարապմունքների վրայ։ Չնայելով որ շատ շատերը նրանցից աւելի լաւ պայմանների մէջ են գտնւում քան մեր գիւղացիք, այնուամենայնիւ հողից շատ եւ շատ աւելի պակաս արդիւնք են վեր առնում քան դրանք։ Ռուս գիւղացու տանը երբեք չէք գտնի այն առատ պաշարը հացի, իւղի եւ ուրիշ կենսական պիտոյքների, որոնցով գրեթէ մեծ մասամբ լիքն է մեր գիւղացու տունը։ Հենց այդ է պատճառը որ ամենափոքր անբերրիութեան ժամանակ երբ հացի գինը թանգանում է մի փոքր, ունենում է սոսկալի հետեւանքներ։ Զարհուրելի կեղտոտ են։ Խրճիթի մեծ մասը, գիւղական տներում, բռնում է ռուսական վառարանը, մի քանի հատ փայտեայ աթոռներ, մի հասարակ սեղան, անկողին կեղտոտ վերմակներով, մի քանի խեցեղէն եւ փայտեայ ամաններ, տասնեակներով «իկօններ» (սրբերի պատկերներ) պատերի վրայ, եւ անպայման մի ինքնաեռ, ահա ռուս գիւղացու տան սարքուածքը։ Պասին ուտում են «սէլեօտկայ» անունանուած աղը դրած ձուկը. իսկ միւս ժամանակ խոզի միսը նոյնպէս աղը դրած, որից պատրաստում են «բօրշ»։ Կաթ, պանիր, ձուկ, կարագ իւղ, գործածական չէ, նրանք այդ բոլորը ծախում են, թէեւ նոյնպէս ունենում են շատ սակաւ, իւրաքանչիւր տանը հազիւ մի երկու կով ունենալու պատճառաւ։ Գիւղացու տնային կենդանիները, կազմում են ձին եւ կովը։ Ոչխար դաշտերում չեն բանեցնում, ոչխարներ պահում են շատ քիչ, հազիւ իւրաքանչիւր գիւղում կը գտնէք 20—30 հատ եւ այն էլ հասարակ տեսակը. այծ այս երկու տարում այդ նահանգին մէջ չեմ տեսել ամենեւին։ Մեր երկրում սովորական էշի, ջորիի, ուղտի մասին գաղափար չունին։

Ընտանեկան կեանքը սարսափելի փչացած է։ Ընտանեկան սրբութիւն, մաքրութիւն, դուք հազիւ կը գտնէք այդ տեղերում։ Այդ ամբողջ գիւղական ազգաբնակութիւնը պտտելով վեց ամիս գործարաններում եւ քաղաքներում, բերում է իր հետ դէպի գիւղը շատ արատներ եւ պակասութիւններ։ Քիչ կը պատահի որ գիւղացին իր դրսի աշխատանքը ամբողջովին տուն բերէ. նա նրա մեծ մասը, եթէ ոչ բոլորովին խմում է։ Հարբեցողութիւնը սոսկալի կերպով տարածուած է դրանց մէջ, անգէտ են եւ եթէ լսէք մի րոպէ նրանց խօսակցութիւնը, կը տեսնէք որ հարիւրին յիսունը «օղիի» շուրջն է պտտում։

Օղիի մենավաճառութիւնը, որ սկսեց կառավարութիւնը, թէեւ մի կողմից արգելքներ դրեց նրա տարածման, միւս կողմից նա այն տեղերում ուր բաց արուեցին խանութներ, աւելի նպաստեց հարբեցողութեան։ Օղիի շիշը որ առաջ հասարակ «կաբակ»ներում, (գինետուն) մուժիկը ձեռք էր բերում 25 կոպեկով, նա այժմ գնում է 19 կոպեկով, եւ անհամեմատ լաւ յատկութեամբ. իսկ ռուս գիւղացին երբ մի փոքր «կատարը տաքացաւ» այլ եւս չափ ու սահման չգիտէ. խմէ պիտի այնքան մինչեւ որ անզգայ գետին ընկնի կամ դրամները պարպէ։ Ուրիշ դէպքերում բոլորովին անտարբեր դէպի իր հարեւանը, ռուս գիւղացին, հարբած ժամանակ, նայում է շուրջը եւ պատահած թէկուզ հեռու ծանօթին պատրաստ է խմցնելու իր հաշւին։ Իսկ թէ ինչ է կատարւում տօների եւ մանաւանդ մեծ տօների ժամանակ, այդ արդէն պէտք է աչքով տեսնել։

Ոչ մի երկրում այնքան, տօներ, «պըրազդնիկներ» չկան որքան Ռուսաստանում. մօտ 90 պաշտօնական, կիրակիների եւ տօների վրայ աւելցրէք մի քանի տասնեակ էլ այնպիսի տօներ, որոնք տեղական են, աւելացրէք «պրազդնիկների» վրայ նաեւ նրանց հետեւեալ օրերը երբ խմողները «պախմէլիատախայ» (*) են լինում եւ դուք կ'ունենաք մօտաւոր թիւ, թէ որքա՛ն աւելորդներ կան խմելու գիւղացում։

Թէեւ կառավարութիւնը ամէն ջանք գործ է դնում փոքրացնելու արբեցողութեան չափը գիւղերում, թէեւ ռուս առաջաւոր դասակարգը էժանագին «թէյարաններ» է բաց անում քաղաքներում եւ գիւղերում, եւ ամէն կերպ աշխատում է այդ ախտը եթէ ոչ արմատախիլ անել գոնէ մեղմացնել ժողովրդի մէջ, մեր կարծիքով այնքան էլ հեշտ չէ այդ, երբ ժողովրդի այդ խաւերում տիրում է զարհուրելի տգիտութիւն։

Հասարակական գործերում օգնել միմեանց, այդ չկայ ռուս հասարակ դասակարգի մէջ, գոնէ որքան ես կարող եղայ նկատել այս նահանգի մէջ։ Ամէն մի մուժիկ ընտանիք ամենաքիչը տարեկան 10—15 րուբլի կը տայ օղիի, ծանօթ անծանօթի խմցնելով, (չեմ ասում խմողների մասին, որոնք իրենց ամբողջ աշխատանքն են վատնում այդ նպատակաւ, բայց նա ոչ մի կոպէկ չտայ իր հարեւանին օգնելու։

Կայարանում մեզ մօտ ծառայում էր մի ռուս երիտասարդ—օրինակի համար եմ բերում նրան—մենք բոլորս էլ գիտէինք որ նա երեք տարից աւել էր սիրահարուած մի աղջկայ վրայ եւ չնայելով փոխադարձ սիրուն աղջկայ կողմից, զանազան արգելքների պատճառաւ այդ երկար ժամանակ հնար չէին ունեցել նրանք ամուսնանալ։ Վերջապէս մի օր իմացանք որ նըրանք պսակուել են։ Հարսանիքից կարճ ժամանակ յետոյ ես նրանց այլ եւս չտեսայ։ Ասացին որ հիւանդ են։ Ապրում էին մօտակայ գաւառական քաղաքում 3 վերստ վրայ։ Երեկոյեան պատահելով մեր կայարանի բժշկին, խնդրեցի քաղաք գնալիս իմանայ ինչ է պատահել այդ մարդկանց։ Միւս օր բժիշկը գալիս է ինձ մօտ. «Չէք կարող երեւակայել—ասում է նա—թէ ինչ տեսայ ես այսօր այդ մարդկանց մօտ։ Մի խարխուլ խրճիթ, նրանում պառկած էին եօթը հոգի հիւանդներ. մէկը արդէն 12 ժամից աւելի մեռած էր արդէն, միւսը մահուան մօտ։ Նորապսակները միմեանց մօտ պառկած իրենց հարսանեկան անկողնի վրայ, անզգայ, զարհուրելի տաքութեան մէջ մահամերձ էին եւ ոչ ոք տանը. տաքի վրայ էր 9 տարեկան մի երեխայ եւ տան պառաւ տատը։ Ես միայն շուարած թէ ինչ անեմ. այդ պայմաններում ամէն մի օգնութիւն իմ կողմից անօգուտ էր. եւ որ նրանք միայնակ մի երկու օր էլ այդտեղ անպայման կը մեռնեն — աւելացրեց նա — դրանում ոչ մի կասկած չի կարող լինել։»

Ես դիմեցի հիւանդի անմիջական կառավարչին, նա ասեց ոչինչ չի կարող անել. միջնորդեցին նոյնպէս նրա ծառայակից ընկերները։ Չնայելով որ ինքս նեղութեան մէջ էի, խնդրեցի բժշկին միջնորդել ուր հարկն է հիւանդներին իմ հաշւին հիւանդանոց տեղափոխել։ Այդպէս էլ արինք հենց նոյն օրն եւեթ։

Մի ամսից յետոյ ներս մտնելով տունս տեսայ կնոջս մօտ, անկողնից հենց նոր վերկացած հիւանդ հարսին, որ եկել էր սրտասուրը աչքերում իր շնորհակալութիւնը յայտնելու։ Ինձ ասաց որ իր քաղաքացիք զարմանում են իմ արածի վրայ, այնքան այդ տարօրինակ է երեւում դրանց։ Եւ զարմացողները քաղաքի մէջ այն մարդիկն էին, որոնցից շատերը ահագին կարողութիւն ունէին։ Լաւ էր որ բժիշկն էլ այդպիսի մի կարծիք էր յայտնել։

Եւ բացատրեցի բժշկին, որ իմ արածը մի շատ սովորական բան էր եւ մեր երկրում իմ տեղ, առաջին պատահած ընտանիքը ամենայն ուրախութեամբ այդ օգնութիւնը չէր խնայի հարեւանին։ Ամենայն դէպս երբեք չի կարող պատահել մեզնում, որ ամբողջ մի ընտանիք մահամերձ ընկած լինի եւ մէկը չլինի ջուր տալու նրանց։

Հապա քահանաները՞։ Բժիշկը իմ հարցին գլուխ թափ տալով ոչինչ չպատասխանեց։ Ես էլ լաւ էի ճանաչում այդ մարդկանց։ Այդ դասակարգը Ռուսաստանում ներկայացնում է կղերական ամենահեղ հոգի, որ «ուղղափառութիւնից դուրս» ոչինչ չէ ուզում ճանաչել. նա սարսափելի անհամբեր է դէպի օտար դաւանութիւնները, եւ միեւնոյն ժամանակ նա մի անձնաւորութիւն է որ բացի իր ծիսակատարութիւններից, երբեք ուրիշ դէպքում չի հետաքրքրւի իր ծխի դրութեամբ։ Նա կատարում է իր պաշտօնակատարութիւնը եւ ստանում է իր վարձը։ Հասարակական որ եւ է գործունէութիւն, օգնել իր հօտին լուսաւորելու, դուրս բերելու նրան այն սոսկալի խաւարից որ տիրում է Ռուսաստանի միջին նահանգների գիւղերում եւ գաւառական քաղաքներում, ուր ժողովրդական դպրոց, գրադարան հազուադէպ բաներ են, բայց ուր ամէն մի անկիւնում «կաբակ»ը, ծաղկում է, այդ երբեք չէք տեսնի այդ քահանաների ծրագրում,

(Շար.) ԱԲԵԼ ԱՊՐԵՍԵԱՆՑ

(*) Երբ հարբեցողը միւս օր քնից վեր է կենում նա իր ծանրացած գլուխը թարմացնելու համար, անպատճառ պէտք է նորից օղի խմէ, կամ ինչպէս ասում են «պախմէլիատսիլինէն»։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՏԻՊԱՐ ՍԵՂՄԻՐԱՆԸ

Բժիշկն ու առողջարանը միշտ անհաշտ թշնամիներ եղած են սեղմիրանին։ Տասնըութ դար առաջ իսկ, Կալիէն կը պախարակէր այն ալակապերը (bandelette), որոնցմով իրենց լանջքը ու մէջքը կը սեղմէին հռոմայեցի կիները։ Բայց այս վերջինները կը նախամեան հիմակուան զրահապատ սեղմիրաններուն քով, այն տանջանքի, բռնաբարման գործիքներուն հետ բաղդատմամբ, զորս արդի ճարտարարուեստը կը շինէ։

Սեղմիրանին առաջ բերած վնասները ալ եւս գաղտնիք մը չեն բժիշկին համար, որ իրաւամբ կ'ըսէ թէ բնութիւնը կը պահանջէ ազատ ու լայնարձակ պահել կուրծքը։ Անիկա գիտէ թէ լեարդն ու ստամոքսը սեղմուած չեն ձեւափոխուելու, երկարելու, երկուքի բաժնուելու. աղիքին ազատութիւնը կաշկանդելու պատճառ մը չկայ, քանի որ անոր անհրաժեշտ եղած լայն է տարիքա։ Բժիշկին համար բացայայտ իրողութիւն մըն է թէ արեան շրջանի, մարսողութեան եւ շնչառութեան վերաբերեալ կարգ մը խանգարումներ իսկոյն կ'անհետանան, երբ չփակը քակուի։

Բայց բժիշկները ի զուր ձայն կը բարձրացնեն առողջապահութեան, ախտաբանութեան եւ նոյն իսկ գեղեցկագիտութեան անունով. կիները, երբե՛ք, ամենափոքր կարեւորութիւն մը չեն ընծայած այդ բողոքներուն։ Պէտք է ընդունիլ որ սեղմիրանը անդիմադրելի ձգողութիւն մը կը գործէ իգական սեռին վրայ, հոգ չէ թէ կին մը ինչ տարիք եւ գոյն ունենայ, ինչ ցեղի պատկանի։ Գիտէ՞ք թէ ինչ գործածեցին խափշիկ կիները այն օրը, երբ ազատագրուեցան Բրազիլիոյ մէջ, առաջին գործերնին եղաւ սեղմիրան մը գնել։ Մէկ քանի օրուան մէջ, Ռիօ-տը-Ժանէյրոյի սեղմիրան շինողները կէս միլիոնէն աւելի ծախեցին անոնցմէ։

Մնաց որ, կիներուն ցոյց տուած ընդդիմութիւնը գիտութեան մղած պայքարին մէջ ընդդէմ սեղմիրանին, դիւրաւ կը բացատրուի։ Բժիշկները, առողջապահական խանդէ մղուած, շատ հեռուները կ'երթային սեղմիրանին գործածութեան ջնջումը պահանջելով։ Ասիկա ծայրայեղ պահանջ մըն էր, որուն ականջ չկախեցին կիները բնականաբար։ Եթէ բժիշկները պարզապէս խորհուրդ տային բարեփոխել զայն, հաւանաբար լաւ ընդունելութիւն կը գտնէին իրենց առաջարկութիւնները։ Ասոր ապացոյցը սա է որ սեղմիրանին բարեփոխումը անշշուկ կը կատարուի տակաւ։ Նոր սեղմիրանը կրնայ նկատուիլ իբր ճշմարիտ փորձ մը առողջապահական սեղմիրանի մը շինութեան։

Արդ, սեղմիրանի այս բարեփոխումը, որ բժիշկներուն գործն է միայն, աղիքի անկում (enteroptose) կոչուած հիւանդութեան կը պարտինք։ Գիտէ՞ք թէ ինչ է այդ հիւանդութիւնը։ Լիոնցի բժիշկ մը, Ֆրանց Կլէնար, տասնըհինգ տարի առաջ, նկարագրած է զայն. ախտանշաններու եւ հիւանդագին անկարգութիւններու ամբողջութիւն մըն է, որոնք աղիքին մէջ առաջ կու գան։

Աղիքը, որ ինքնին, ամենամեծ տեղը կը գրաւէ որովայնային խոռչին մէջ եւ որ իր ծալքերով եւ կրկնածալքերով սաստիկ անգամ զալարուած է իր ճամբուն վրայ, տեսակ մը բարձի եւ նեցուկի տեղ կը ծառայէ որովայնին մէջ գտնուող զանազան գործարաններուն։ Փոքր աղիքը կը յենու մեծ աղիքին. այս վերջինին ալ կը յենուն ստամոքսը, փայծաղը, երիկամունքը, լեարդը։ Արդ, եթէ աղիքը իր առաձգական զանգուածին յատուկ տեղը չգրաւէ որովայնային խոռչին մէջ, ամէն ինչ կը խանգարի։ Աղիքը կ'իջնայ ու կը կքի, իր հետ իջեցնելով այն գործարանները, որոնց իբր նեցուկ կը ծառայէ։

Լեարդը մէկ կողմ կը ծռի եւ ծիրուն կը դառնայ. երիկամունքը շարժման մէջ, իրենց չսահմանուած տեղեր կը թափառին, ստամոքսը թուլցած, կ'երկարի ու կը լայննայ։ Ասկէ առաջ կու գան մարսողական եւ ջղային անհանգստութիւններ, որոնք առաջ կը վերագրուէին մերթ ստամոքսի հիւանդութեան, մերթ անարիւնութեան ու ջղախտի, մինչ որ Տօքթ. Կլէնար միակ պատճառի մը արդիւնք կը նկատէ, այն է աղիքի անկման հիւանդութեան։ Տօքթ. Կլէնար այդ հիւանդութեան դարմանն ալ գտած է. կը յանձնարարէ առաձգական գօտի մը գործածել, որպէս զի աղիքը դէպ ի վեր բռնէ ուղղաձիգ։ Այս առաձգական գօտին ծագում առած է այն առողջապահիկ սեղմիրանը, որուն գործածութիւնը կը տարածուի նորաձեւութեան շնորհիւ։

Տօքթ. Կլէնարի կարծիքով, հին ձեւով սեղմիրանը վնասակար է սա պատճառաւ որ կը ճնշէ լեարդը եւ ստամոքսը, վար կը մղէ աղիքային զանգուածը, որոնք ցաւալի հետեւանքներ կ'ունենան, առաջ բերելով աղիքի անկման հիւանդութիւնը։ Ուստի, առողջապահիկ սեղմիրանի մը առաջին եւ գլխաւոր պաշտօնը պէտք է ըլլայ գործարանները ստորին որովայնին մէջ զսպել։ Ասոր համար, սեղմումը պէտք է կատարուի ստորին որովայնի մասին վրայ, վարէն դէպ ի վեր։

Անվնասի եւ առողջապահիկ սեղմիրան մը սա ձեւով շինուած պէտք է ըլլայ.— 1. Գեղեցկագիտական երեք պահանջներու գոհացում տալու է, այն է հասակին վայելչութիւնը երեւան հանել, լանջքը դրկել եւ իրանին շարժումները շնորհալից ընել։ 2. Նաեւ սա երեք առողջապահիկ հանգամանքները պէտք է ունենայ. արգիլել աղիքներու մասերը ստորին որովայնի մէջ, չափազանց չսեղմել մէջքը եւ կուրծքին ու մակորովայնին շարժումները ազատ ձգել։

Գ. Կլէնարի կարծիքով, տիպար-սեղմիրանը պէտք է բաղկանայ իրարու վրայ շարժող երկու մասերէ, որուն առաձգական դիրքաթիւք մասը պէտք է ընդգրկէ գլխաւորը եւ ստորին որովայնը, իսկ բուն սեղմիրանը պէտք է դրկէ մէջքը, վարէն սեղմելով կապերը։ Ամէնէն առաջ սեղմելու է վարի կապերը, աւելի վարէն քան թէ վերի կողմէն։ Մէջքին սեղմումը պէտք է կանոնաւորել ստորին որովայնին սեղմումին համեմատութեամբ։ Այս նոր եւ առողջապահիկ սեղմիրանին իբր օրինակ կը ծառայեն ամենագեղեցիկ միջատներուն փորին վրայ գտնուած օղակները։ Հետեւաբար, ազնիւ տիկիններ, նորաձեւութիւնը ալ եւս չի թոյլատրեր որ որովայնները դուրս ցցուին, եւ ասիկա շնորհիւ նոր սեղմիրանին։

Արտաքին Լուրեր

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Նիքոլա կայսեր հոգածութիւնը.—Նուէրներու փոխանակութիւնը.—Դիւանագիտական տեսակցութիւններ.—Բեդերսպուրկի մէջ.—Ռուս նաւազներ.—Հաց եւ աղ.—Աղեքսանդր Գ.ի գերեզմանին վրայ.—Այցելութիւններ.—Նուէրներ.—Թատերական ներկայացում.—«Մոնքալմ»ի մէջ.—Բաժակաճառեր։

Զարսքոյէ-Սէլօ 22 ապրիլ.—Մեծապէս կը գնահատուի Զարին այն հոգածութիւնը, որով ուզեց թէ Պ. Լուպէ կառքով ներկայ գտնուի զօրահանդէսին։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսը ներկայացաւ Պ. Լուպէի որուն հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին մեծ պարզութիւնը եւ անկեղծ ընթացքը շատ հաճելի կը թուին Ռուսիոյ արքունիքին մէջ։ Լամստորֆի կոմսը երեք կամ չորս անգամ ալ Պ. Տէլքասէի հետ տեսակցեցաւ։ Նուէրները փոխանակուեցան։ Զարը ռուսական ասպետութեան զանազան նըշանները նուիրեց նախագահին հետեւորդներուն։ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նա-

— 71 —

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՌՕԶ-ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Ժ

ԺԱՆ ՔԼԷՐԺԱՆԻ ՎՐԷԺԸ

—Ռէժին ալ միւսներուն պէս դատապարտած էր քեզ։ Ռէժին նախամեծար կը համարէր կորստեան մատնուիլ քան թէ պատժէ զերծ տեսնել ձեզ։

—Ըսել է իր ատելութիւնը այդքան զօրաւո՞ր է։

—Ո՛չ, քանի որ տեղի տուաւ իմ թախանձանքներուս եւ իմ սիրոյս առջեւ։

—Ալ եւս չատե՞ր զիս։

Վիլլօրիէի դէմքը այլայլեցաւ խորապէս։

—Չի կրնար ատել մարդ մը, որուն անունը չի յիշեր եւ որուն գոյութեան իսկ անտեղեակ է։

—Այս ատենէն մոռցուա՞ծ եմ, մինչեւ ցեղ ժամ։

Պահ մը մտախոհ մնաց. յետոյ հանդարտելով տակաւ, ըսաւ.

—Կիյօմ, շնորհակալ եմ, այդ բարի լուրը ինծի հաղորդելնուդ համար, դուք որ այնքան պատճառներ ունիք զիս արհամարհելու իրաւամբ։

—Երբ ազատ արձակուիք, իրարու հետ կը տեսնուինք նորէն։

Վիլլօրիէ գլուխը ծռեց ու խոհուն կերպարանք մը առաւ։

—Ի՞նչ, մենամարտի՞լ կ'ուզէք ինծի հետ, ըսաւ Կիյօմ։

—Այո, այո՛, եւ կը յուսամ թէ պիտի սպաննեմ ձեզ։

Վիլլօրիէ հառաչելով պատասխանեց.

—Եթէ դուք հաւանականութիւն ունիք զիս սպաննելու, ես ալ այդ հաւանականութիւնը կրնամ ունենալ եւ ձեզ սպաննել, այսպէս անկարելի դարձնելով ձեր ամուսնութիւնը Ռէժինի հետ։

—Աւելի լաւ, եթէ ես մեռնիմ, Ռէժին ա՛լ աւելի պիտի ատէ ձեզ։

Վիլլօրիէ ինքնիրեն խօսելու պէս, մըրմնջեց.

—Ո՛չ, ո՛չ, անկարելի է ասիկա։

Ի՞նչ ըսել կ'ուզէր Վիլլօրիէ. Կիյօմի կեանքը նուիրական կը համարէ՞ր, թէ ոչ չէր հաւատար Ռէժինի բուռն ատելութեան։

—Ձեր տրամադրութեան տակ պիտի գտնեմ ինքզինքս, երբ ազատ արձակուիմ, ըսաւ Վիլլօրիէ։ Չեմ կրնար մերժել այն պատուոյ հատուցումը, զոր կը պահանջէք ինէ։ Միայն թէ ես անիրաւ չեմ գտնուած ձեզի նկատմամբ. երբ սիրեցի Ռէժինը, չէի գիտեր թէ դուք ալ պիտի սիրէիք զայն, եւ երբ Ռէժին զիս սիրեց, դուք դեռ չէիք ճանչնար զայն։

—Պիտի մենամարտի՞ք ինծի հետ, ընդմիջեց Կիյօմ անհամբեր շարժումով մը։

—Այո՛, պայմանով մը։

—Պայմանո՞վ մը, ըսաւ փաստաբանը արհամարհական շեշտով մը։

—Սա պայմանով որ այդ մենամարտը անմիջապէս տեղի ունենայ, այսինքն յաջորդ կամ վաղորդայնի օրը իմ ազատ արձակմանս։

—Կը խոստանամ։ Ուրեմն ցտեսութիւն։

Երեք օր անցաւ այդ տեսակցութեան վրայ։ Առտու մը, Ժան Վիլլօրիէ դատաւորին ներկայացաւ, անոր հրամանով։ Կէս ժամ յետոյ անպարտ արձակուած էր Վիլլօրիէ։ Ո եւ է ուրախութիւն կամ յուզում չէր յայտներ իր դէմքը։

Երբ բանտէն արձակուեցաւ, ինքզինքը առանձին զգաց աղմկալից Բարիզի մէջ, [illegible] գեղեցիկ առտու մը, եւ շլացում մը ունեցաւ։ Երկար ատեն կեցաւ քարափներուն վրայ, դիտելով Սէնի ջուրը, ուր կը շողային արեւուն ճառագայթները։ Յետոյ դէպ ի Շան-դ'Էլիզէ ուղղուեցաւ, առանց դիտելու չորս կողմը։ Երբ իր բնակարանը հասաւ, ծառաները մեծապէս զարմացան, որովհետեւ իրենց իմաց տրուած չէր կանխապէս։ Սենեկապանը եւ դռնապանը ներողութիւն խնդրեցին անպատրաստ գտնուելնուն համար։ Վիլլօրիէ զանոնք ապահովցուց, ըսելով.

—Բանի մը պէտք չունիմ։

Վիլլօրիէ վեր ելաւ եւ աչքէ անցուց բոլոր սենեակները, կարասիները եւ զարդերը։ Ամէն ինչ կանոնաւորութեան մէջ էր, իբր թէ մէկ քանի օր բացակայ գտնուած ըլլար տունէն։

Վիլլօրիէ իր աշխատութեան սենեակին ալ գնաց. հոն ալ ոչինչ գտաւ փոխուած։ Միայն մելանը չորցած էր կաղամարին մէջ։ Գզրոցները բաց մնացած էին այն օրէն ի վեր, երբ ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կատարած էր։ Վառարանին մէջ դեռ կը կենային Ռէժինի այրուած նամակներուն մնացորդները։ Կաղամարին մէջ մելան լեցուց եւ նոր ծայր մը անցուց գրչին. ամբողջ օրը գրելով պարապեցաւ։ Գրասեղանին վրայ կար թուղթերու դէզ մը, զորս պէտք էր կարգադրել։

Գործերը քիչ մը կարգի դնելէ յետոյ, իր ննջասենեակը գնաց։ Հոն բացի ծաղիկներէն, ամէն ինչ անփոփոխ էր։ Հառաչեց ու իր աչքերուն տարաւ ձեռքը։ Անհուն տեսարանը կը պատկերանար աչքերուն առջեւ. Ռօզ, սրտէն դաշոյնահար, ծաղիկներու մէջտեղ մեռած։ Շատ բուռն յուզում մը զգաց, եւ դուրս ելաւ։

(Շարունակելի)

խարարին նուիրեց արծաթէ չքնաղ արկղիկ մը խոշոր մարգարիտներով, զմրուխտներով եւ յակինթներով զարդարուն։ Այս իրիկուն Լամի գնդապետը տարաւ Պ. Լուպէի կողմէ Ռուսիոյ արքունիքին անձնաւորութեանց տրուած նուէրները, որոնք Սէվրի յախճապակեայ անօթներէ, բիւրեղեայ անօթներէ, նկարներէ եւ այլն կը բաղկանան։ Կայսեր աղջիկներն ալ ստացան իրենց յատկացուած նուէրները (Տե՛ս Արեւելքի երէկուան թիւին մէջ)։

—Երէկ իրիկուն Ալեքսանտրովիչ պալատան մէջ Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին մտերմական սեղան մը տուին ի պատիւ Պ. Լուպէի։

Բեդերսպուրկ.— Քաղաքապետութիւնը, երէկ, Նիքոլա Բ. կայսեր ժողովուրդին տանը մէջ հանդէս մը կազմակերպեց ֆրանսացի նաւազներուն։ Երեք հարիւրի չափ ֆրանսացի նաւազներ, թեւթեւի նոյն տեղը ժամանեցին ռուս նաւազներու հետ։ Ժողովուրդը որ մեծ թուով հաւաքուած էր, խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Ֆրանսացի եւ ռուս նաւազները աճապարանօք ներս մտան, եւ երբ Նիքոլա Բ.ի մեծ կենդանագիրը տեսան, մեծաղորդ «Հուրրա՛»ներ արձակեցին։ Նուագածուները կարգով կը նուագէին Մարսէյեզը ու Ռուսիոյ ազգային երգը։ Ֆրանսացի նաւազները Մարսէյեզը կ'երգեն ու ռուս նաւազները յանկերգին մէջ կը ձայնակցին։ Խանդավառութիւնը աննկարագրելի է։ Նաւազները յետոյ առաջնորդուեցան թատերասրահը, ուր ռուսերէն կը ներկայացուի Կլինքայի նշանաւոր օփերան՝ Կեանք Ցարին համար։ Գլխաւոր տեսարաններուն բացատրութիւնները ֆրանսերէն կը տըրուին. մեծ յաջողութիւն. ծափահարութիւններ եւ «Կեցցէ»ներ սրահը կը գոռացնեն։ Ներկայացումէն ետքը Ֆրանսացի ու Ռուսիացի նաւազները կ'առաջնորդուին ուրիշ սրահ մը, ուր հացկերոյթ մը կը տրուի եւ նուագածութիւններ կը կատարուին. ամենամեծ ուրախութիւն կը տիրէ։ Ֆրանսացի ու ռուս նաւազներուն տեսակցութիւնը շատ զուարճալի է, վասն զի կատարեալ միջկատակի երեւոյթը ունի։ Բեդերսպուրկի քաղաքապետ Պ. Լէլեանով բաժակ պարպեց Ֆրանսայի եւ ֆրանսական քաջարի նաւատորմին համար։ Կիւեն ֆրանսական մարտանաւին մեքենավարներէն մէկը պատասխանեց բաժակ առաջարկելով Ռուսիոյ բարեկամ ազգին, ռուս նաւատորմին եւ քաղաքապետին համար։ Նաւազները միշտ կը պահանջէին երկու երկիրներուն ազգային երգերը։ Ֆրանսացի նաւազները իրենց գլխարկներուն ժապաւէնները կուտան իրենց ծառայող ռուս կիներուն՝ որոնք թեւերնուն կը փաթթեն։ Դուրսը, Ալեքսանտր պարտէզին մէջ, Ռուսերը կ'ողջունեն ֆրանսացի նաւազները։

Բեդերսպուրկ.—Պ. Լուպէ, որ ժամ 8½ին մասնաւոր կառախումբով Զարսքոյէ-Սէլոյէն ճամբայ ելած էր, Բեդերսպուրկ ժամանելուն, կայարանին մէջ ընդունուեցաւ կառավարչին, զինուորական հրամանատարին, քաղաքապետին եւ զանազան պաշտօնեաներու կողմէ։ Կայարանը դրօշներով զարդարուած էր։ Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ կոմսը, նախագահը ողջունելէ ետքը, ներկայացուց հոն գտնուողները։ Յետոյ քաղաքապետ Պ. Լէլեանով, արծաթ սկուտեղ մը մէջ հացը ու աղը ներկայացնելով, ըսաւ.

«Բեդերսպուրկի քաղաքը երջանիկ է տեսնելով գեղեցիկ Ֆրանսային նախագահը, եւ կ'ուրախանայ իր պարզ ու անկեղծ, իր ռուսական ամբողջ հոգիովը։»

Պ. Լուպէ պատասխանեց քանի մը սիրալիր խօսքերով, յետոյ աչքէ անցուց բարեւի կեցող զինուորները. այդ միջոցին թմբուկները կը գոռային եւ նուագածուները Մարսէյեզը կը հնչեցնէին։ Բեդերսպուրկի իգական սեռին կողմէ պատուիրակութիւն մը գեղեցիկ ծաղկեփունջ մը ներկայացուց նախագահին տիկնոջ Լուպէի համար։ Երբ Պ. Լուպէ, որուն առջեւէն պալատական սպասաւորներ կ'երթային ոսկեթել կարմիր հագուստներով, կայարանին մէջ երեւցաւ, ժողովուրդը որ մօտերը խռնուած էր խանդագին «Կեցցէ»ներով օդը թնդացուց։ Խանդավառութիւնը ալ չափ ու սահման չունեցաւ, երբ թափօրը ճամբայ ելաւ դէպ ի Ս. Պետրոսի ու Պօղոսի եկեղեցին. ոստիկանները մեծ դժուարութեամբ կրնային կեցնել ժողովրդեան հոսանքը, որ ամէն կողմէ կը փութար իր համակրութիւնը յայտնել Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին։ Մինչեւ մայր եկեղեցին՝ ամբողջ ճամբուն վրայ «Կեցցէ»ները չդադրեցան։ Թափօրին առջեւէն ու ետեւէն հեծեալ խաղաղապահներ կ'երթային։ Ժողովուրդին թիւը հետզհետէ կը ստուարանայ, բիւրաւոր ֆրանսական փոքր դրօշներ կան ամէնուն ձեռքը։ Կիները իրենց թաշկինակները կը շարժեն։ Տուներուն շատերը դրօշներով զարդարուած են, մեծ մասին ամբողջ ճակատը բոլորովին ծածկուած է եռագոյն կերպասներով։ Պ. Լուպէի այցելութիւնը սկսաւ Ս. Պետրոս եւ Պօղոսի մայր եկեղեցիէն, որուն դրանը առջեւ զինուորներ բարեւի կեցած են, եւ ուր թաղուած են Ռուսիոյ կայսրերը՝ Մեծն Պետրոսէն սկսեալ։ Երբ Պ. Լուպէ կը ժամանէ, զինուորները «Հուրրա՛» կ'արձակեն։ Միջնաբերդին հրամանատարին առաջնորդութեամբ՝ Պ. Լուպէ եկեղեցին մտաւ։ Սպիտակ մարմարէ գերեզմանաքարերուն անկիւնները ռուսական զինանշանը կայ՝ ձոյլ ոսկիէ եւ մէջտեղն ալ ոսկիէ խաչ մը։ Մոյթերուն վրայ, արծաթապատ ծածկոցներով, հարիւրաւոր պսակներ կախուած են։ Ալեքսանդր Գ. գերեզմանին վրայ, 1897էն ի վեր, եկեղեցական պատկերներէն զատ, կան՝ աջ կողմը բնական ծաղիկներէ պսակ մը՝ զոր ռուս ժողովուրդը կը նորոգէ ամէն օր, ձախ կողմը՝ ձիթենիի ճիւղ մը ոսկիէ զոր Փէլիքս Ֆոռ նախագահը դրած է։ Կառավարչին միջոցաւ Պ. Լուպէ առաջնորդուեցաւ Ալեքսանդր Գ.ի գերեզմանին մօտ։ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը գերեզմանին վրայ դրաւ պատուոյ սուրը (Տե՛ս Արեւելքի երէկուան թիւը)։ Պ. Լուպէ յարգալիր խոնարհութիւն մը ըրաւ եւ յետոյ այցելեց մայր եկեղեցին։ Ապա նախագահը գնաց Մեծն Պետրոսի պատմական տունը, ուրկէ մեծանուն Ցարը հսկեց Բեդերսպուրկի շինութեանը վրայ 1703ին։ Այդ տունը որ փայտաշէն է, սրահէ մը եւ երկու սենեակներէ կը բաղկանայ, որոնց մէկը մատուռի վերածուած է, եւ որ միշտ լեցուն է ուխտաւորներով։ Պ. Լուպէ քանի մը վայրկեան հոն մնալէ ետքը գնաց ֆրանսական անկելանոցը, որ դրօշներով զարդարուած էր։ Բեդերսպուրկի ֆրանսական գաղթականութեան անդամները բակին ու պարտէզին մէջ կը սպասէին։ Ամէնքն ալ հաւաքուեցան սրահը, ուր կը գտնուէին Օտեսայի, Մոսկուայի, Խարքովի, Վարշաւիոյ եւ Ռիկայի ֆրանսական գաղթականութեանց պատգամաւորները որոնք գեղեցիկ ուղերձներ մատուցին։ Պ. Լուպէ, Պ. Տէլքասէի ու Մոնթէպէլլօ կոմսին հետ կատարեց հիմնարկէքը այն շէնքին՝ որ տարափոխիկ հիւանդութեանց պիտի յատկանայ։ Բեդերսպուրկի քաղաքապետը, կառավարիչը եւ ուրիշ պաշտօնատարներ ալ ներկայ գտնուեցան։ Այդ առթիւ փղոսկրեայ կոթով արծաթէ մուրճ մը նուիրուեցաւ Պ. Լուպէի՝ իբրեւ յիշատակ։

—Կէսօրը կէս ժամ անցած, Պ. Լուպէ գնաց ֆրանսական դեսպանատունը, ուր ընդունեց Ռուսիոյ ֆրանսական գաղթականութեանց ուղերձները։ Նախագահը ամէնուն հետ ալ տեսնուեցաւ եւ ուզեց իմանալ անոնց փափաքները։ Այդ առթիւ քանի մը խօսք ուղղեց անոնց, գովելով անոնց գործունէութիւնը, մանաւանդ բարոյական տեսակէտով։ Այդ միջոցին Պ. Լուպէի հետեւորդներուն յանձնուեցան Բեդերսպուրկի տիկիններուն կողմէ եղած նուէրները։ Ապա սեղան մը տրուեցաւ ութսուն հոգիով. ներկայ էին Ռուսիոյ նախարարները եւ քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները, Մօհիլէվի կաթոլիկ արքեպիսկոպոսը եւ այլն։ Պ. Լուպէի աջ կողմը բազմած էր արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը եւ ձախ կողմը պետական խորհրդական Պ. Բանլէն։ Պ. Տէլքասէ որ նախագահին դէմը բազմած էր, իր երկու քովը ունէր պետական խորհրդական Պ. Ռիխթէր եւ ատաք թիկնապահ Օպրուչէվ զօրավարը։ Բաժակաճառ չարտասանուեցաւ։

—Հացկերոյթէն ետքը Պ. Լուպէ այցելութիւն տուաւ մեծ դուքսերուն. նաեւ իր այցետոմսը թողուց օսմանեան, անգլիական, գերմանական ու իտալական դեսպանատուններուն։ Աւստրիոյ եւ Սպանիոյ դեսպանները բացակայ էին Բեդերսպուրկէն։

—Պ. Լուպէ հարիւր հազար ֆր. բաշխել տուաւ Բեդերսպուրկի, Զարսքոյէ-Սէլոյի, Բեթերհօֆի եւ Քրոնշթատի բարենպատակ հաստատութեանց։

—Կէսօրէն երեք ժամ ետքը Պ. Լուպէ գնաց Ալեքսանդր Նեվսքիի մայր եկեղեցին, ուր Բեդերսպուրկի օրթոտոքս մետրապոլիտը կը սպասէր եկեղեցական զգեստներով եւ բազմաթիւ կղերականներէ շրջապատուած։ Մետրապոլիտը ռուսերէն բանախօսութիւն մը ընելով, բարի գալուստ մաղթեց Պ. Լուպէի՝ երկնից օրհնութիւն հայցելով թէ՛ անոր եւ թէ՛ Ֆրանսայի վրայ։ Նախագահը յարգական խոնարհութեամբ մը շնորհակալութիւն յայտնեց. յետոյ մետրապոլիտը այցելել տուաւ մայր եկեղեցին զանազան մասերը, մանաւանդ Ալեքսանդր Նեվսքիի գերեզմանը, այն չքեղ ամփոփանին, որուն տակ երբեմն դրուած էր Բաւլօ Ա. կայսեր գահը, որ հիմա Աւագ Շաբթուան արարողութեանց միջոցին կը գործածուի։ Մետրապոլիտը յետոյ իր մասնաւոր յարկը հրաւիրեց Պ. Լուպէն, որուն հետեւեցան Պ. Տէլքասէ եւ Մոնթէպէլլօ կոմսը։ Նախագահը մետրապոլիտին նուիրեց ոսկի շղթայ մը՝ որուն ծայրը կայ հայրապետական գեղեցիկ խաչ մը՝ խիստ գեղակերտ։ Մետրապոլիտը խաչակնքեց ու համբուրեց խաչը, շնորհակալութիւն յայտնեց եւ ըսաւ թէ այդ նուէրը յաւիտենական երաշխիք մը պիտի ըլլայ Ռուսիոյ ու Ֆրանսայի բարեկամական յարաբերութեանց։ Հիւրերը առաջնորդուեցան ուրիշ սրահ մը, ուր վանքին երգեցիկներու խումբը երգեց։ Մետրապոլիտը Պ. Լուպէի նուիրեց վանքին տեսարանները ներկայացնող լուսանկարներու գեղեցիկ ալպոմ մը։ Աւետման պատկեր մը՝ մանրանկար։ Նախագահը անկէ մեկնելով գնաց Իսահակ մայր եկեղեցին։ Ճամբուն վրայ ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը համակրական ցոյցեր կ'ընէր։ Այդ եկեղեցին երէցը՝ բազմաթիւ կրօնականներէ շրջապատուած ընդունեց Պ. Լուպէն, որուն բարի գալուստ մաղթեց սիրալիր խօսքերով. նաեւ նուիրեց մայր եկեղեցին սրբարանները ներկայացնող լուսանկարներու ալպոմ մը եւ Ս. Փրկչի պատկեր մը, որ աւագ խորանին պատկերին փոքրադիրն էր։ Պ. Լուպէ անկէ ալ մեկնեցաւ եւ դարձեալ ժողովրդեան մեծաղորդ ու խանդավառ «Հուրրա՛»ներուն մէջէն գնաց Ձմեռնային պալատը, որուն մեծ սրահին մէջ կարգով կեցած էին՝ Ռուսիոյ զանազան քաղաքներու ազնուականներուն ներկայացուցիչները՝ որոնցմէ շատերը ֆրանսերէն եւ երբեմն ալ ռուսերէն բանախօսութիւններ արտասանեցին։ Պ. Լուպէ, Ռուսիոյ կեդրոնական ու նախարարներուն այցելութիւններն ալ ընդունելէ ետքը, իրիկուան ժամ 6ին Զարսքոյէ-Սէլօ գնաց։

Զարսքոյէ-Սէլօ.—Այն թատրոնը, ուր Պ. Լուպէի ի պատիւ հանդիսական ներկայացումը տրուեցաւ, երեք հարիւր հոգի միայն կրնայ պարունակել։ Ռուսիոյ ամբողջ արքունիքը ներկայ է։ Տիկինները շատ ճոխ արդուզարդ մը ունին՝ ամէնքն ալ գեղեցիկ ադամանդներով զարդարուած։ Այրերը համազգեստ կը կրեն։ Ամբողջ սրահին մէջ հազիւ երեք-չորս հոգի կան պարզ զգեստով։ Երկու կայսրուհիները կը գտնուին կայս. բեմին մէջտեղը։ Մայր կայսրուհին մոխրագոյն շրջազգեստ կը կրէ։ Զարուհին վարդագոյն շրջազգեստ հագած է։ Երկուքն ալ չքեղ վարսակալներ ու մանեակներ դրած են՝ որոնց արժէքը անգնահատելի է. նաեւ կը կրեն Ս. Անդրէի պատուանշանը։ Պ. Լուպէ մայր կայսրուհին աջ կողմը բազմած է եւ Նիքոլա Բ. կայսրն ալ Զարուհին ձախ կողմը։ Անոնց ետին նստած են մեծ դուքսերը ու դքսուհիները, Լամստորֆ կոմսը, Պ. Տէլքասէ եւ այլն։ Թատերական խաղը կը բաղկանայ երկու պարերգներէ, Բոնիֆ Կորպուսին եւ Լաֆ տէ Սինեարի երրորդ արարուածներէն։ Միջնարարի ատեն Պ. Լուպէ ականակուռ երկու ապարանջաններ նուիրեց ամէնէն յաջողակ երկու դերասանուհիներու՝ Օր. Ռոզլավլէվայի եւ Օր. Բրէոբաժենսքայայի։ Ներկայացումը աւարտեցաւ կէս գիշերէն ժամ մը առաջ։ Զարը, կայսրուհիները եւ Պ. Լուպէ իրենց յարկերը վերադարձան։

Բեդերսպուրկ, 23 մայիս.— Հանրապետութեան նախագահին Բեդերսպուրկ գտնուելու վերջին օրը օդը աղէկ չէր։ Օդը ամպոտ է եւ երբեմն անձրեւ կը տեղայ։ Բասինի, Նաքաման ու Ֆօռոնօ թորբիլահալածները, որոնք Նեվայի քարափին առջեւ կեցած էին, գետն ի վար իջան ֆրանսական միւս մարտանաւերուն միանալու։ Թէեւ առտուն կանուխ էր, սակայն քարափին վրայ մեծ բազմութիւն մը կար որ վերջին անգամ «Հուրրա՛»ներով ողջունեց ֆրանսական նաւազները։ Քրոնշթատի առջեւ Մոնքալմ կը պատրաստուէր ընդունելու Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին եւ Լուպէ նախագահը։ Այն միջոցին երբ Նիքոլա Բ. Զարսքոյէ-Սէլոյի պալատը կ'երթայ Պ. Լուպէի մօտ, յորդահոս անձրեւ կը տեղայ եւ բաւական պաղ հով մը կը փչէ։ Քանի մը վայրկեան տեսակցութենէ մը ետքը Զարը, Զարուհին ու Պ. Լուպէ կառքով եւ իրենց հետեւորդներով կայարան գացին եւ անկէ ալ կայս. կառախումբով Բեթերհոֆ։ Հոն կը սպասէին պալատական կառքեր։ Կայսրը, կայսրուհին, նախագահը ու հետեւորդները գացին նաւամատոյց, ուր մեծ դուքսերը կը սպասէին։ Պ. Լուպէ հրաժեշտ տուաւ թէ՛ մեծ դուքսերուն եւ թէ՛ կայսեր զինուորական հետեւորդներուն։ Ապա նախագահը, կայսրը ու կայսրուհին Ալեքսանտրիա զբօսանաւով գացին Մոնքալմ մարտանաւը, ուր սեղան մը տրուեցաւ։ Պ. Լուպէ սա բաժակաճառը արտասանեց.

«Վեհ. կայսրուհիին հետ Մոնքալմը այցելելով, այն տեսակ պատիւ մը ըրիք, ֆրանսական նաւատորմին զոր խորապէս պիտի զգայ։ Մեր նաւազները բնաւ առիթը չեն փախցներ իրենց զգացումները յայտնելու՝ Ռուսիոյ նաւատորմին իրենց քաջարի ընկերներուն համար։ Անցեալ օրը Մայրագոյն Արեւելքի ջուրերուն մէջ էր, երէկ ուրիշ տեղ մը. ամէն կողմէ անոնց համաձայնութիւնը հաստատուն մըն է իրենց երկրին միութեանը։ Այս ասպնջական կայսրութիւնը այցելելու ջերմ ու անթառամ յիշատակ մը պիտի պահեմ, եւ Ֆրանսա որ ուրախութեամբ իմացաւ իր ներկայացուցիչին եղած ընդունելութիւնը, յարատ պիտի մնայ դաշնակցութեան, որուն բարերար ազդեցութիւնը Ռուսիա ալ կը գնահատէ Ֆրանսայի պէս։ Բաժակս կը պարպեմ Ռուսիոյ քաջարի բանակին փառքին համար։»

Նիքոլա Բ. սապէս պատասխանեց.

«Անհունապէս հաճելի է մեզ, կայսրուհիին եւ ինծի, գտնուիլ ֆրանսական քաջ նաւազներու մէջ. մասնաւոր հաճոյքով մըն է որ ինքզինքնիս Ֆրանսայի մէջ կը զգանք այս գեղեցիկ նաւին մէջ։ Սրտանց շնորհակալ ենք ձեր այցելութեանը համար, Պ. Նախագահ, եւ կը խնդրենք մեր համակրութիւնը ու մաղթանքները հաղորդել Ֆրանսայի՝ հաւատարիմ բարեկամ ու անդրդուելի դաշնակից Ռուսիոյ։ Բաժակս կը պարպեմ ֆրանսական նաւատորմին բարգաւաճմանը ու փառքին համար։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ռոշամպօ մարէշալին ի պատիւ սարքուած հանդէսը.— Ֆրանսական պատուիրակութեան ժամանումը.—Բանախօսութիւններ.— Պատուիրակութիւնը Ուաշինկթընի մէջ։

Ֆրանսական այն պատուիրակութիւնը, որ պաշտօն ունի ֆրանսական կառավարութիւնը ներկայացնելու Ռոշամպօ մարէշալին ի պատիւ տրուելիք հանդէսներուն, Աննափոլիսի մէջ ցամաք ելեր է անցեալ հինգշաբթի օր։ Կարգադիր մասնախումբին նախագահ Պ. Բիքըս, գնդապետ Պինկամ եւ ֆրանսական դեսպանատունէն քանի մը պաշտօնեաներ Տոլֆին թնդանօթանաւով դիմաւորելու գացին Կոլուանն, որուն հանդիպեցան Աննափոլիսէն 5 մղոն հեռու։ Բարեւներու փոխանակութենէն յետոյ, Կոլուայի նուագախումբը Մարսէյեզը նուագեց, յետոյ պատուիրակները նաւակով Կոլուա գացին, որ 15 թնդանօթ արձակեց։ Զօրավար Պրիւժէր, ծովակալ Ֆուրնիէ եւ իրենց սպայակոյտերը լաւ ընդունելութիւն մը գտան պատգամաւորներուն կողմէ, որոնք խըմբիկ մը առաջնորդուելով իրարու ներկայացուեցան։ Պ. Բիքըս հետեւեալ բանախօսութիւնը ըրաւ.—

«Զօրավար,

Հոս ներկայ եղող մասնախումբին պաշտօն յանձնուած է Ռուզվէլթ նախագահին կողմէ, բարի գալուստ մաղթել ձեզ եւ ձեր պաշտօնակիցներուն, Մ. Նահանգները հասնելնուդ պէս, եւ իր անունով յոյս յայտնել թէ հաճելի պիտի գտնէք ձեր ուղեւորութիւնը մեր երկրին մէջ, ձեզի հետ տանելով հաճոյ տպաւորութիւն մը Մ. Նահանգաց, անոր հիմնադրութեանց եւ ժողովրդեան մասին։ Նախագահին անունով, բարի գալուստ կը մաղթեմ ձեզ։»

Զօրավար Պրիւժէր պատասխանեց.

«Պարոննե՛ր,

Պ. Լուպէի եւ ֆրանսական ժողովրդեան անունով շնորհակալ եմ ձեզի, այն շնորհալից բարի գալստեան մաղթանքին համար, զոր ըրիք։ Ինծի եւ իմ պաշտօնակիցներուս համար մեծ հաճոյք մըն է այցելել ձեզ, Ռոշամպօ մարէշալին ի պատիւ կանգնուած յիշատակարանի մը կանգնումին պատեհութեամբ, ուր միջազգային զգացումներ կ'արտայայտուին, ու վստահ եմ որ մեզի հետ ամենահաճելի յիշատակ մը պիտի տանինք Ֆրանսա։ Մեր մեկնումէն ի վեր, պատահար մը եղաւ, որ ամբողջ Ֆրանսացիներու սրտին մէջ արթնցուց երախտագիտութեան զգացում մը Ամերիկացիներու բարեկամութեան մասին։ Կ'ուզեմ ակնարկել այն անմիջական եւ լիառատ օգնութեանց, որոնք եղան ի նպաստ Մարթինիքի մեր աղէտալի հայրենակիցներուն։ Պարոննե՛ր, շնորհակալ եմ ձեր ազնիւ ընդունելութեան համար։»

Յետոյ Ամերիկացի պատգամաւորները Տոլֆին դարձան։ Քանի մը վայրկեան յետոյ, ֆրանսացի պատուիրակները փոխադարձ այցելութեան գացին Տոլֆին։ Ֆրանսական պատուիրակութիւնը ցամաք ելաւ եւ աչքէ անցընելէ յետոյ զինուորական վարժարանի աշակերտները, կառքով կայարան գնաց, ուր մասնաւոր կառախումբ մը նստելով Ուաշինկթըն ուղեւորեցաւ։ Սպիտակ Տան մէջ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ ի պատիւ ֆրանսական պատուիրակութեան։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպոն պատուիրակութեան անդամները ներկայացուց նախագահ Պ. Ռուզվէլթի, որ անոնց ձեռքը սեղմեց, բարի գալուստ մաղթելով։ Ապա, Ֆրանսայի պատուիրակութիւնը այցելութիւն տուաւ նախարարներուն, [illegible] Մոյլըրի, ծովակալ Տիուէյի եւ ֆրանսական դեսպանին։ Կէս օրէն յետոյ, ծովային պաշտօնատան զբօսանաւը Մէյֆլաուըրն փոխադրեց պատուիրակները, ուր ծաղկեպսակ մը դրին Ուաշինկթընի գերեզմանին վրայ։

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՐԷՆ

Վիլհէլմ կայսրը Մեցի մէջ.— Ընդունելութիւններ.—Կայսեր պտոյտը։

Վիլհէլմ կայսրը անցեալ հինգշաբթի Մեց գնաց, ուր կայարանին մէջ ընդունուեցաւ զօրավար Հաէզըլէրի կողմէ, որուն հետ Սոլնի բերդը գնաց։ Յետոյ այցելեց Լորէն ու Կոմս-Հաէզըլէր ամրոցները։ Մեց վերադարձին, ողջունուեցաւ քաղաքապետին կողմէ, որ բարի գալուստ մաղթեց կայսեր, կարճ բանախօսութեամբ մը։ Կայսրը իր շնորհակալութիւնը յայտնելէ յետոյ, մայր եկեղեցի գնաց, ուր մոնսէնեօռ Պէնզլերի կողմէ ընդունուեցաւ։ Աչքէ անցուց կատարուած աշխատութիւնները եւ ճարտարապետներու գրասենեակը գնաց, ուր վերաշինութեան յատակագիծերը քննեց։ Կուսակալին հետ ճաշելէ յետոյ, Վիլհէլմ կայսրը ճամբայ ելաւ դէպի Իւրվիլի դղեակը։

ՄԱՐԹԻՆԻՔԻ ԱՂԷՏԸ

Բելէ լերան նոր բորբոքումը.—Կացութիւնը Ֆոռ-տը-Ֆրանսի մէջ.— Սէն-Բիեռի աւերակ եւ նոր աւերումը.— Գիտական խուզարկութիւն Բելէ լերան վրայ.— Մարթինիքը պարպելու խնդիրը.— Հանգանակութեան գումարը։

Ֆոռ-տը-Ֆրանսէն հասած հեռագիրներ ալ աւելի ծանրակշիռ ու մտահոգութիւն պատճառող լուրեր կը բերեն։ Անցեալ երեքշաբթի օր, Բելէ լերան բորբոքումը սաստիկ է եղեր։ Հրաբուխը մեծ քանակութեամբ նիւթեր ժայթքեր է։ Սէն-Բիեռի աւերակները եւ շրջակայքը ծածկուեր են ահագին հրակէզ զանգուածներով, որոնք զարմանալի արագութեամբ վար կ'իյնային։ Հրաբխային ամպեր հասեր են մինչեւ Ֆոռ-տը-Ֆրանս։ Մեծ խուճապ մը ինկեր է Ֆոռ-տը-Ֆրանսի ժողովրդեան մէջ, ուր ամէն ոք փողոցները ինկած էր ահաբեկ եւ լալագին, մինչ բոցավառ ամպեր կը ծփային իրենց գլխուն վերեւ եւ հրակէզ քարերու տարափ մը կը տեղար մոխիրի յորձանքներու մէջ։ Քարերու տարափը տեւեց քանի վայրկեան. ժողովուրդը դէպ ի ծովեզերքը կը դիմէր։ Ծովուն մակընթացութիւնն ալ քանդեց Ֆոռ-տը-Ֆրանսի ծովեզերքին մէկ մասը, ինչ որ ալ աւելի ահաբեկեց ժողովուրդը, որուն մեծ մասը բլուրներուն կը դիմէր։ Յաջորդ օրը, ժողովուրդը թէեւ հանդարտեցաւ քիչ մը, սակայն մեծ մասամբ կ'ուզեն հեռանալ կղզիէն։ Միւս կողմէ շրջակայքի ահաբեկած բնակիչները Ֆոռ-տը-Ֆրանս կը հասնին իբր ապահով տեղ մը։ Օտար դեսպանները եւ օտար մարտանաւերու սպաները միշտ պաշարուած են բազմաթիւ խումբերու կողմէ, որոնք կը սոփեն զանոնք, կղզիէն դուրս փոխադրել զիրենք։ Ֆոռ-տը-Ֆրանսի մէջ օդը գեղեցիկ է ու հանդարտ, բայց հրաբուխը ծածկուած է ամպերով, որոնք սպառնական երեւոյթ մը կ'առնեն յաճախ։ Մերթ կը լսուին խուլ որոտումներ։

—Բելէ լերան վերջին բորբոքումը Սէն-Բիեռ քաղաքին աւերակներն ալ կործաներ է։ Քաղաքը մոխիրներու կոյտ մը դարձած է ալ հիմա։ Բարոլէ գիւղին վրայ տաք տիղմ տեղացեր է։ Սէն-Բիեռի շրջակայքի բոյսերը փճացեր են լաւային հոսանքէն։ Մօռն-Ռուժի բնակիչները ամբողջովին Ֆոռ-տը-Ֆրանս ապաստանեցան, իրենց վրայ տեղացած քարերու տարափին պատճառաւ։ Սէն-Բիեռի մայր եկեղեցին [illegible] աշտարակները փոշիի վերածուեր են։ Հրաբխային ժայռերու պայթումը չէ որ այս ահեղ աւերը պատճառած է, այլ բոցավառ կազի յորձանք մը, որ զարհուրելի արագութիւն ունի եղեր։ Ծուխի եւ կազի մեծ սիւներ կը շարունակեն բարձրանալ Բելէ Լերան խառնարանէն։ Եռացած տիղմ ալ կը հոսի երբեմն, մինչեւ ծով երթալով, ուր մակընթացութիւն կը պատճառէ։ Սէն-Բիեռի շրջակայքի բնակիչները կ'աղաղակեն թէ անոնցմէ պէտք չունին երբեք, այլ կ'ուզեն հեռանալ իրենց բնակավայրերէն։

—Նահանգային խորհրդական Պ. Բըլէրք եւ Պ. Շանսէլ, որ շաքարի գործարաններու ճարտարագէտներուն պետն է, գիտական խուզարկութիւն մը կատարեցին Բելէ լերան վրայ։ Երկուքն ալ անհուն դժուարութեան հասան մինչեւ 1233 մէթր բարձրութեան մը վրայ եւ հաստատեցին թէ խառնարանը 300 մէթր տրամագիծ ունէր գրեթէ։ Ելեկտրական ցնցումներ զգացեր են եւ կօշիկներնին վնասուեր է սաստիկ տաքութենէ։ Մորն լեռնակին մօտ գտնուող լիճ մը ցամքեր է բոլորովին եւ հոն գտնուող երկաթէ խաչ մը ոչնչացեր է։ Խառնարանին բերանը մեծ փոփոխութեանց ենթարկուեր է. լերան տեսքը ահարկու է։ Ամէն կողմէ քարեր թափեր են խուզարկուներուն չորսդին։ Տիրող սաստիկ ելեկտրականութեան պատճառաւ, խուզարկուները ստիպուեր են ետ դառնալ։

—Ֆրանսայի գաղթային նախարարը Մարթինիքի փոխ-կառավարիչէն հարցուցեր է թէ պէ՞տք կայ կղզիին մէկ մասը կամ ամբողջովին պարպել, ապագայ աղէտներէ զերծ պահելու համար բնակիչները։ Մարթինիքի փոխ-կառավարիչը նիստի հրաւիրեր է կղզիին Գաղթային Խորհուրդը, այդ հարցման պատասխանելու համար։ Խորհուրդը միաձայնութեամբ որոշեր է թէ կղզին պարպելու բանաւոր պատճառ մը չկայ առ այժմ։

—Ֆրանսայի մէջ կատարուած հանգանակութեան գումարը ի նպաստ Մարթինիքի արկածեալներուն, հասած է 1,143,304 ֆրանքի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Իմպէռ-Բռաւֆորսի գործը.— Փախուստ մը.— Դղեակին գողութիւնը.— Պահանջատէրերը։

Խարդախութեան այն վիթխարի գործին համար, որուն բոլոր մանուածապատ մանրամասնութիւնները այնքան ճարտարօրէն պարզեց Բարիզի մեր յարգելի թղթակիցը Ն. Արշարունի, նորանոր տեղեկութիւններ կը հաղորդուին։ Իմպէռ-տ'Օրինեաք ընտանիքը, վեց հոգիէ բաղկացած, փախած են Ֆրանսայէն։ Ըսողներ կան թէ շաբաթ իրիկուն Լիվըրբուլի մէջ օթէլ մը կը գտնուէին եւ թէ նոյն իրիկունը այդ օթէլէն մեկնած են, եւ անկէ ի վեր ոչ ոք գիտէ թէ ո՛ւր գացած են, բայց Լիվըրբուլի ոստիկանութիւնը կը կարծէ որ տակաւին ցրուած են կամ Լիվըրբուլի մէջ եւ կամ շրջակաները։ Ոստիկանապետը համոզուած է որ տակաւին քաղաքէն չեն հեռացած, որով ապահովապէս պիտի ձերբակալուին։ Բարիզի ոստիկանութեան սպաներէն մէկը Լոնտոնի մէջ տիկին Իմպէռի գործակատարէն տեղեկութիւն առեր է՝ Իմպէռ ընտանիքին փախստեան պարագաներուն վրայ։ Կատարուած խուզարկութիւններ բաւական վստահութիւն ներշնչեր են ոստիկանութեան։ Ենթադրողներ կան թէ Իմպէռ ընտանիքը Պէլճիքա գացած է. ուրիշներ ալ կ'ըսեն որ Սպանիա ապաստանած է, վասն զի սահմանագլուխէն ինքնաշարժ կառքով անոնց անցնիլը տեսած են։ Քսանհինգ հազար ֆր.ի պարգեւ մը խոստացուած է անգլիական այն ոստիկանին՝ որ Իմպէռ ընտանիքը ձերբակալէ եւ կամ ձերբակալութիւնը դիւրացնէ։

—Մըլէօնի մօտ Իմպէռ ընտանիքին սեպհական դղեակէն կնիքներ քակուած ու պատկերներ գողցուած են. այդ առթիւ կատարուած քննութիւնները արդիւնք մը չունեցան։ Կը կարծուի թէ գողութեան հեղինակը Իմպէռ ընտանիքին անդամներէն մէկն է, վասն զի գողութիւնը դղեակին բոլոր մասերուն ծանօթ անձի մը կողմէ կատարուած է. միւս կողմէ շունն ալ ձայն չէ հաներ, ըսել է որ հոն մտնողը կամ մտնողները իրեն ծանօթ էին։ Երկաթուղիի պահապան մը ըսեր է թէ գողութիւնը կատարուած գիշերը նաւակ մը տեսեր է դղեակին առջեւ։

—Մաթէն կը հրատարակէ Իմպէռ-Բռաւֆորտի խարդախութեան գործին զոհ գացողներուն պաշտօնական ցուցակը, որոնց թիւը, անհատ կամ հաստատութիւն, քառասուն հինգի կը հասնի. ատոնց 36ը Ֆրանսայի եւ 9ը օտար երկիրներու մէջ։ Ընդհանուր գումարն է յիսուն չորս միլիոն հինգ հարիւր երեսունհինգ հազար ֆր.։ Ամէնէն մեծ պահանջատէրն է Լիլէն Պ. Շոթման, որ եօթը միլիոն ֆր. առնելիք ունի։

ԼՐԱԳԻՐ ԹԵՐԹՕՆ (6)

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏԸ

Բ.

—Ներեցէք, տիկին, հիւղակը ինծի կը սպասեն իրիկուան ճաշին համար եւ անկեղծօրէն խօսելու համար, անպատշաճ է որ իմ կերպարանքովս մարդ մը ազնուականի մը հիւրը ըլլայ։

Եւ արհամարհոտ ծիծաղով մը ծաղրական նայուածք մը ձգեց իր աղտոտած հագուստներուն վրայ։ Տիկին տը Թրէժաննա աւելի չպնդեց։

Վերստին լռութիւն մը տիրեց եւ սկըսան քառասմակ ընթանալ։ Այս կերպով մինչեւ լայն եւ խոր առուակի մը եզերքը հասան, որ ձորին մէջէն սրընթաց կերպով կը հոսէր եւ ջրվէժ մը կը ձեւացնէր, որուն խուլ եւ մօտաւոր աղմուկը կը լըսուէր։ Փոթորկին հետեւանօք ջուրերը խիստ շատցած էին եւ սովորական անցքը վիհ մը դարձած էր։

—Կրո՛ղ, գոչեց Թիպիւրս, երբ յորդած առուակը նշմարեց։ Իմ խելքս ո՞ւր էր, շարունակեց ճակատը զարնելով։ Ինչպէս միտքս չեկաւ որ ամենափոքր անձրեւէն այս առուակը կը յորդի։ Ի՞նչ ընել պէտք է հիմա։ Նաւակը կէս մղոն անդին կը գտնուի եւ հոն երթալու համար դէշ ճամբաներէ պէտք է անցնիլ։

—Լաւ ուրեմն, ըսաւ կտրուկ կերպով Տիկին տը Թրէժաննա, որ այս մենախօսութիւնը մտիկ կ'ընէր, լողալով անցնինք։

—Ըսելը դիւրին է տիկին։ Այսպիսի սրընթաց հոսանքի մը եւ վտանգաւոր անցքի մը մէջէն լողալով անցնիլ։ Չէ՞ք գիտեր որ եթէ դժբաղդաբար ձեր ձիուն առուակին անցքէն քիչ մը խոտորի, այլ եւս չէք կրնար եզերք ելլել, վասն զի աւելի վարը եզերքը սեպաձեւ է, որով [illegible] հոս տեղէն նշմարելի ջրվէժին մէջ կ'իյնանք։

—Ճշմարիտ է, պէտք է խորհինք։

—Մտածեցէք ուրեմն, գալով ինծի, ես աւելի խոհեմութիւն կը համարեմ մինչեւ նաւակը երթալ, բայց կէս ժամուան ճամբայ մը ունինք, վասն զի տըղմոտ ըլլալուն, կամաց պէտք է երթանք։

—Կարճ ճամբայէն անցնելու փորձութիւնը կ'ունենամ, ըսաւ մարքիզուհին։

—Սակայն վտանգաւոր է, մանաւանդ երբ ձեր ձիուն տոկունութեան վրայ վըստահութիւն չունինք։

—Ընդհակառակը, Թրիլպիի վրայ վըստահ եմ, կարծուածէն աւելի ուժեղ է, իմ անձիս չափ անոր վրայ ալ վստահ եմ, աւելցուց ժպտելով։

—Ուրեմն ձեր վրայ վստա՞հ էք, ըսաւ Դատարկապորտը, ծաղրական կերպով որ կամաց կամաց կը սկսէր ազնուական կնոջ հետ ընտանենալ։ Կը կարծե՞ք թէ վտանգի ժամանակ ինքզինքնիդ չպիտի կորսնցնէք։

—Կարծեմ իմ անվեհերութեանս վրայ կը կասկածիք, ըսաւ մարքիզուհին ճակատը վեր վերցնելով։

—Ընդհակառակը, շատ լաւ կը յիշեմ, դեռ քիչ առաջ, մինչ ձեր ձին սրարշաւ կը տանէր ձեզ, ո՛չ ինքզինքնիդ վրայ վստահ էիք եւ ո՛չ ալ կրնայիք զսպել զայն։

—Սակայն տարբեր խնդիր է. հրացանի պայթիւնները Թրիլպին երկիւղ ազդած էին եւ յետոյ վտանգը այնքան մեծ էր որ նոյն իսկ իմ պէս շատ մարդիկ իրենց պաղարիւնութիւնը պիտի կորսնցնէին։

—Ճշմարիտ է։

—Բայց հոս, ըսաւ մարքիզուհին համարձակօրէն դիտելով առուակը, մեծ բան մը չէ խնդիրը, առ առաւելն քանի մէթր լայնութիւն ունեցող առուակէ մը անցնելու վրայ է։ Պէտք է ըսել ձի վարել չգիտնալ, հակառակ հոսանքին սաստկութեան մէջէն չկարենալ անցնելու համար։

—Ուրեմն խորհուրդ կուտամ ձեզ չը փորձել։

—Բայց աւելի փափաք կը ներշնչէք ինծի, այդ փորձը ընելու, ըսաւ մարքիզուհին իրեն սովորական եղող անփոյթ շեշտովը։

Մարքիզուհին առաջ երթալու համար շարժում մը ըրաւ, բայց իսկոյն զսպեց ինքզինքը։ Առուակէն անցնելու իղձը եւ մեծ անխոհեմութիւն մը ընելու փափաքը երկմտութիւն կը պատճառէին իրեն։

—Եթէ վտանգի պահուն տեսած չըլլայի ձեզ, ըսաւ, քիչ մը շփոթահար, վախկոտ պիտի կարծէի ձեզ։

—Հոգ չէ, թո՛ղ վախկոտ կարծուիմ։ Բայց նաւակով դիմաց անցնինք։

—Կէս մղոն հեռու եւ անանցանելի ճամբաներէ՞։

—Քսան վայրկեան կը տեւէ թէեւ իրաւ ճամբան դէշ է։

Մարքիզուհին պահ մը լուռ եւ տատամսոտ մնաց, բայց յետոյ յանկարծ գոչեց.

—Յառա՛ջ Թրիլպի։

Ջուրը մտնելու վրայ էր ձին, երբ Թիպիւրս կեցուց զայն։

—Նախ ըսաւ կտրուկ շեշտով մը, թոյլ տուէք ինծի որ հոսանքը փորձեմ։

—Ինծի այնպէս կը թուի որ տղու մը պէս կը վարուիք հետս. պիտի բարկանամ, պարոն, յառա՛ջ Թրիլպի։

(Շարունակելի)

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ռումէլիի Պէյլէրպէյիի աստիճան տրուեցաւ Պոլսոյ Նէնի Պաղչէի ազգատ Իսլամներու հիւանդանոցին երկրորդ բժիշկ Հիւսէյին Իհսան պէյի։

—Էտիրնէի նահանգին կեդրոնական նախկ անուանուեցաւ Եաննայի նահանգին կեդրոնական նախորդ նախկ Ապտիւրրահիմ էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Միտիլլիի կառավարիչ Ղալիպ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Վեհ. Սուլթանին հրացանակիրներէն Օսման աղայի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պրիւսէլլի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Մուգպիլ պէյի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ճէնովայէն մայիս 9/22 թուականով կը գրեն թէ Մեսսուտիէ զրահաւորին վերաբերեալ վերջին չինութիւնները փութով առաջ կը տարուին եւ նոր թնդանօթները կը զետեղուին։ Մինչեւ տասնըհինգ օր պիտի կատարուին թնդանօթներուն փորձերը։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Մաքսային վերատեսուչ Նազիֆ փաշա, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին հետ։

—Աւստրիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ–Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պէժէ եւ Ռէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ռամպէռ, երէկ, Բ. Դուռը գացին եւ տեսակցեցան Մեծ–Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անատոլըի երկաթուղիներուն ընդհանուր տնօրէն Տոքդ. Զանտէր եւ տնօրէն Պ. Հիւկնէն, երէկ, տեսակցութիւն մը ունեցան առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարին հետ։

—Ֆրանսայի ու Իտալիոյ դեսպանները, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պէրժէ եւ Ռէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ռամպէռ, աւզի օրը, տեսակցեցան Աւստրիոյ դեսպանին հետ։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Նիքօլաս Օ'Քօնոր, մօտերս, արձակուրդով Լոնտոն պիտի ուղեւորի՝ Էտուարտ Է.ի թագաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար։ Դեսպանին մեկնելէն ետքը Անգլիոյ դեսպանատունը Թարապիոյ ամարանոցը պիտի փոխադրուի։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ, որ չսպած օրը զբօսական պտոյտ մը կատարեց Կղզիներու կողմը, գիշերը անցուց Մեծ Կղզիի Էմբէրիալ օթէլը։ Պ. Զինովիէվ, կիրակի օրը, Հէյպէլի գնաց եւ այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Յունաց նախորդ Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոսի։ Դեսպանը նորէն Մեծ Կղզի դարձաւ, ուր ամերիկեան դեսպանը սեղան մը տուաւ ի պատիւ Պ. Զինովիէվի, որ իրիկուան ուշ ատեն Բերա դարձաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան տի Մալասբինա մարքիզը, վաղը, Պրինտիզի պիտի ուղեւորի, երկու ամսուան արձակուրդով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը ու Տիկին Քոնսթան, աւզի իրիկունը, ընդունելութիւն մը կատարեցին։ Ներկայ գտնուեցան Իտալիոյ, Սպանիոյ ու Պելճիքայի դեսպանները, պետական Խորհուրդին անդամ Զարեհ էֆ. Տիլպէր եւ ուրիշ հրաւիրեալներ։ Ֆրանսացի զբօսաշրջիկ Պ. Բոնսոլ անթելմաթոկրաֆի փորձեր կատարեց։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Կիզի անուանումը վերջնական պիտի ըլլայ յառաջիկայ յունիս 1էն (Ն. Տ.)։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա մայիս 7/20ին սեղան մը տուեր է տեղւոյն աւստրիական դեսպան Վոցիքի ֆոն Կրանով կոմսին ի պատիւ՝ անոր Պրինսէլ փոխադրուելուն առթիւ։ Ներկայ գտնուեր են Սթօքհոլմի բարձրաստիճան պաշտօնատարներէ ոմանք եւ դեսպանական մարմինը։

ԱՆԱՏՈԼԸԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պէրլինէն մայիս 9/22 թուականով կը գրեն թէ, կ'ըսէ Մոնիդեօ, Անատոլըի երկաթուղիին Ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, որ յունիս 11/24ին պիտի կատարուի, սրոշում մը պիտի տայ Գոնեա–Պաղտատի երկաթուղիին համար։

ՀՈՒՆՁՔԵՐԸ.— Գոնեայէն, Էսկիշէհիրէն, Էնկիւրիէն, Իզմիտէն ու Թէքիրտաղէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ այդ կողմերը օգտակար անձրեւներ տեղացեր են. միայն Էնկիւրիի մէջ անբաւական նկատուած է եկած անձրեւը։ Անատոլըի մէջ հունձքերուն վիճակը, որ երաշտութեան հետեւանքով անհապատ կը նկատուէր, մեծապէս բարւոքած է։

ՔՈԼԵՐԱ.—Մէտինէէն առնուած պաշտօնական լուրերու նայելով, տասնըմէկ օրէ ի վեր դէպք չէ պատահած։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Մայիս 6/19ին Եամպուի մէջ ժանտախտէ երեք դէպքեր ու երեք մահեր պատահեր են։

—Ուրբաթ օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ մահացու մէկ դէպք պատահեր է։

—Հելլէն կառավարութիւնը հինգ օրուան քարանթինա սահմանեց Եգիպտոսի ժամանումներուն համար։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Մայիս 6էն 13, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 210, որոնց 3ը՝ կեղծմաշկէ, 2ը՝ հարսանիթէ, 2ը՝ թիֆոյէ, 13ը չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Ծովային առեւտրական դատարանը, կ'ըսէ Իգտամ, երէկ սնանկ հռչակեց վաճառական Գավուգճըզատէ Ահմէտ Բաղըզ էֆ.ն՝ հաստատուած Մարբուճճըլար, Շիշէճի խանին մէջ։ Դատարանին անդամներէն Ունճեան Մարգար էֆ. ժիւժ գոմիսէր կարգուեցաւ եւ փաստաբան Հիւսնի ու Հաւամի էֆ.ներն ալ առժամեայ սէնտիք։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանապետութիւնը կարգ մը նոր օրէնքներ հրատարակեց։ Ի մէջ այլոց լրագիր կամ գիրք հրատարակողներէն առնուած երաշխաւորութեան գումարը հարիւր ոսկիի զեղչուած է։ Կիրակի եւ տօն օրերը, եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը, խանութները պիտի կրնան բացուիլ։

Պ. Հ. ԼՈՆԿՈՒՈՐԹ, անգլիական հիւպատոս Սըլվազի ու Տրապիզոնի, երէկ առտու Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ.—Հալէպի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կրէկորովիչ եւ Պաղտատի հիւպատոս Պ. Քրուփլով, արձակուրդ ստացած ըլլալով, երէկ առտու Կ. Պոլիս ժամանեցին. ասկէ Ռուսիա պիտի ուղեւորին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ անգլիական հիւպատոս Պ. Լէմպի կինը իր տղոց հետ, երէկ առտու, Կ. Պոլիս ժամանեց.

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը ու Մավրոկորտաթօ իշխանուհին, որոնք Էտիրնէ կը գտնուէին, կուսակալին կողմէ տրուած սեղանի մը ներկայ գտնուեր եւ յետոյ Վիէննա ուղեւորեր են։ Դեսպանը, հեռագիր մը զրկելով Բ. Դրան, շնորհակալութիւն յայտներ է, Սէլանիկի ու Էտիրնէի կառավարական պաշտօնեաներուն կողմէ իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած հիւրասիրութեան համար։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ իշխանին Թիմասէ զբօսանաւը, որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած է, Ճէնովայէն Սամսոնէ նաւահանգին միջոցաւ Կ. Պոլիս կը բերուի, Թէրսանէի մէջ նորոգուելու համար։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Երէյլիէն կը գրեն թէ չսպած գիշեր Սեւ Ծովի մէջ արեւելեան հիւսիսային սաստիկ հով մը փչելով բազմաթիւ արկածներու պատճառ եղեր է։ Էրէյլիի նաւահանգիստին մէջ Մախսուտէի Նիյմեթ անուն փոքր շոգենաւին չղթան խզուելով ցամաք ինկեր է։ Հօսկէ, երէկ առտու, նաւաճիգներ զըրկուելով ազատեր են այդ շոգենաւը։ Ուրիշ նաւեր ալ ցամաք ինկնալով խորտակուեր են։

ԱՅՏԱՍՈՒԼՈՒԿԻ մէջ (Այտընի նահանգ) հեռագրական կայան մը պիտի հաստատուի, թէ՛ առեւտրական եւ թէ հնագիտական տեսակէտով ունեցած կարեւորութեանը համար։

ՊԱԼՊԷԿԻ աւերակներուն մէջ կատարուած խուզարկութիւններուն պայմանաժամը երկու տարի աւելցնելու համար աղերսագիր մատուցուած է, վասն զի բաւական մեծարժէք հնութիւններ երեւան հանուած են, եւ տակաւին պէտք կայ պեղումները շարունակելու։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ Նէլսոն եւ Ընկերութիւնը առաջարկեր է ծովային նախարարութեան՝ շինել Միտիայի (Սեւ ծով) նաւահանգիստը։

ՊԸՐՈՒԹԻ կուսակալութիւնը չորս պահականոցներ շինել պիտի տայ։

ՍՊԻՏԱԿ ՊԱՆԻՐՆԵՐԷ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդութեան դէպքեր պատահած ըլլալով, հանրային առողջապահական Խորհուրդը այդ մասին որոշում մը պիտի տայ։

ՊԱԹՈՒՄԷՆ վաթսուն անասնոր խալամ գաղթականներ ճամբայ ելեր են Կ. Պոլիս գալու համար։

ՋԻԵՐ.— Օսմ. կառավարութեան կողմէ Հունգարիայէն գնուած ձիերէն ութսունը, երէկ, Սիրքէճի բերուեցան երկաթուղով։

—Ռուսական շոգենաւ մըն ալ, երէկ, Օտեսայէն 42 ձի բերաւ Սպարապետի Դրան համար։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ մէջ սեպտեմբերին գումարուելիք արեւելագէտներու համաժողովին համար օսմ. կառավարութեան ալ հրաւէր ուղղուեցաւ։

ՁԿՆԱՐԱՆԻ վերածուելու համար Պալըք Բազարի եղերքը գնուած շէնքին նորոգութիւնը մինչեւ օգոստոս աւարտելով, ձկնարանը հոն պիտի փոխադրուի։

ԱՐՄՏԻԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Անատոլըէն, երէկ, Կ. Պոլիս բերուեցան 18,500 քիլէ ցորեն։ Գինները դարձեալ անփոփոխ մնացին։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութեան հրամանով մարդահամարի վերատեսչութեան հաշիւները պիտի քննուին՝ հաստատուած օրէնքին սկսելով։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ «քառսուն»ի գործածութեան մը հաստատման արտօնատէր Տիլավէր փաշազադէ Մէհմէտ Րէուֆ պէյ տարի մը եւս պայմանաժամ ստացաւ, օսմ. անանուն Ընկերութիւնը կազմելու համար։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ պաշտօնեաներուն ծանուցուեցաւ որ իրենց պաշտօնավարութեան միջոցին որոշուած միաձեւ հագուստը եթէ չկրեն, պիտի պատժուին։

ԴԻՒՐԱՎԱՌ ՆԻՒԹԵՐ.— Ջեմնէսա պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ թէ խանութներու մէջ որոշ քանակութենէն աւելի քարիւղ, տապճ եւ ուրիշ դիւրավառ նիւթեր չմթերուին, այլ մասնաւոր մթերանոցներուն մէջ պահուին։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն Լ. Հէրըլտի թէ ջաղացպաններուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը ո՛չ միայն անոնց սէնտիքան լուծած, այլ դատ մըն ալ առաջ բերած է. նաեւ մրցումն ալ սկսած է։ Ջաղացպան մը ծանուցեր է որ կակուղ ցորենը 55 փարայի պիտի աղայ եւ կարծրն ալ 60։ Լ. եւ Ա. Ֆրնտըքլեան էֆ.ները իրենց ջաղացքը կ'ընդարձակեն, զլանի միջոցաւ չարժող ջաղացքի վերածելու համար։ Գերման Ընկերութիւն մը պիտի կատարէ այդ գործը։

ՔՈՅՐ ԵՒ ԵՂԲԱՅՐ.—Սիլիւրիէի մէջ Իվան Տոչէվ ապօրէն յարաբերութիւններ ունեցեր է իր հարազատ քրոջը հետ, եւ տեսնելով որ այդ յարաբերութեան նիւթական ապացոյցը քիչ ատենէն երեւան պիտի ելլէ, երկուքն ալ անձնասպան եղեր են ռէվոլվէրով։ Իվան 23 տարեկան էր եւ քոյրը՝ 19։

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ մէջ Պուլկարաց Էկզարքարանին պաշտօնեաներէն Եանքօ էֆ.ի աղջիկը՝ քսան տարեկան Մարիա, տասնըհինգ օրէ ի վեր անյայտացած է եւ կատարուած այնքան խուզարկութիւններու հակառակ, տակաւին երեւան ելած չէ։ Տասը օր առաջ, գիշերուան ժամ 3ին բակին ու ձեռքը չուանով մը ուզեր է դուրս ելլել, ըսելով որ կեանքէն ձանձրացած է։ Տան տէրը չուանը ձեռքէն առեր է, բայց Մարիա վերջապէս փախեր է։ Անկէ ի վեր երեւան ելած չէ։ Աղջիկը սիրահար մըն ալ ունի։ Ոստիկանութիւնը առաջ կը տանի խուզարկութիւնները։

ՇԸՄԻՋՐԸՐԻ ԻՒՆԻՎԸՐՍԷԼ.— Շաբաթ օրը, 11/24 մայիս եւ յաջորդ օրերը պոնէթըրիի ճիւղին (ժիլէ, քալըսոն, գուլպայ եւլն.) վաճառքները պիտի ծախուին խիստ աժան գիներով։ Ցիշեալ վաճառատան տնօրէնութիւնը ընդունած ըլլալով բացարձակապէս կանխիկ ծախելու դրութիւնը, իր բոլոր ապրանքներուն վրայ մեծ զեղչեր ըրած է։ 4—6

SANTAL MIDY

Լաւ է յիշեցնել երիտասարդներուն թէ իրենց տարիքին յատուկ հիւանդութիւնները Սանդալ Միտիով կը բուժուին 48 ժամուան մէջ միայն եւ թէ պէտք չէ աւելորդ տարրեր աւելցնել, որոնք կը զգուեն երիկամունքը։ Միտի անունը պահանջել իւրաքանչիւր քափսիւլի վրայ։

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆ

209ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

15 ԱՊՐԻԼ 1902

78,302 թիւը 50,000 Ֆրանք շահած է

Հետեւեալ 25 Թիւերը 1000ական Ֆր. շահած են

14,824	32,405	51,285	61,755	76,726
87,084	107,654	121,116	151,805	187,410
220,803	242,006	249,002	255,772	260,891
267,666	270,997	285,940	308,430	311,706
316,161	338,625	355,125	358,389	375,380

Թուրքիոյ մէջ շահած պարգեւներու վճարումները պիտի կատարուին Քրէտի Լիոնէի կողմէ, 1902 յունիս 1էն սկսեալ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Այսօրուան առժամեայ նուազուրդին մէջ հետեւեալ գիները առաջարկուեցան.—Զանազան թիւերով 600 ծրար քարդոններուն համար՝ ծրարը 33 ղրուշ։ 150 ծրար Բավլիա թուղթին համար՝ ծրարը 34 ղրուշ։ 50 ծրար սեւ չափերէն թուղթին համար՝ ծրարը 78 ղրուշ։ Տոմարի յատուկ վուչէ (քէթէն) կտաւին համար՝ եարտան 3.25 ղրուշ։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ մայիս 11/24ին։ Ուստի մասնակցիլ փափաքողները պէտք է մինչեւ չսպած, 11/24 մայիս, կէս օրէն առաջ ժամ 10էն մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամ 3 դիմեն Պոլիս, Հանր. Պարտքի Վարչութեան, վերոյիշեալ գիներուն վրայ առնուազն 3 առ հարիւր զեղչ մը ընելու համար։ 3—3

8/21 Մայիս 1902

* *

ԱԶԴ.—Ռումէլիի երկաթուղեաց պարտաթուղթերու 194րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ պիտի կատարուի ներկայ 1902 մայիս 18/31ի օրը, ճիշդ կէս օրին, Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղիին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։

7/20 Մայիս 1902 3—5

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Լուրեր

Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցի նորընտիր խնամակալ Թելեան եւ Խաչատուրեան էֆէնտիներու կողմէ Ս. Պատրիարքին մատուցուած տեղեկագրին վրայ, Ն. Սրբազնութեան յանձնարարութեամբ ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆ. երէկ որբանոց այցելելով քննեց նորոգութեան կարեւոր մասերը, իր տեղեկագիրը պատրաստելու համար։ Որբանոցին մասերն նորոգութիւնը պիտի սկսի ի մօտոյ։

— Գուրուչէշմէի եկեղեցին տնտեսական անութեան առթիւ, Թաղին Յունաց եկեղեցիին քահանաները եւ Թաղ. Խորհուրդի անդամները ներկայ գտնուեր են մեր եկեղեցին մէջ կատարուած ժամերգութեանց։ Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ ներկայացեր են Ս. Պատրիարքին։ Ն. Սրբազնութեան անձնական քարտուղար Գնէլ վարդապետ, ընկերակցութեամբ տեղւոյն հոգեւոր պաշտօնեաներուն, փոխադարձ այցելութեան գացեր են Յունաց եկեղեցին։

—Էտիրնէգաբուի ազգ. գերեզմանատունը որմափակելու համար կարգուած յանձնաժողովը կիրակի օր Պալաթու մէջ նախնական խորհրդակցութիւն մը կատարեց եւ իր անդամներէն չորսին յանձնարարեց չորեքշաբթի օր երթալ նոյն գերեզմանատունը եւ նախնական քննութիւն մը կատարել, ուրկէ յետոյ պիտի ձեռնարկուի պաշտօնական գործողութեանց։ Թաղ. Խորհուրդը խոստացեր է 200 ոսկի դնել յանձնաժողովին տրամադրութեան տակ։

Օհան էֆ. Պաղտատլեան, որ երբեմն տնօրէն էր Բ. Դրան Հաշուակալութեանց դիւանին, մեռած չսպած օր մեռեր է Լոզանի մէջ, ուր կը գտնուէր աւանդ մը իւեր, իր աչքերուն հիւանդութիւնը դարմանելու համար։ Պաղտատլեան էֆ., որ 60 տարեկան հասակին մէջ կը մեռնի, երկար տարիներ պետական պաշտօններ վարած է թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ օտար երկիրներու մէջ, օսմ. դեսպանատուններուն մօտ։ Երկար տարիներ Պէրլինի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղարի եւ խորհրդականի փափուկ ու կարեւոր պաշտօնները վարած է կարի ձեռնհասօրէն։ Մէկ քանի տարի առաջ, աչքի ակարութիւն մը ունենալով Եւրոպայի զանազան կողմերը գնաց դարմանելու համար զայն, թէեւ հիւանդութիւնը ալ աւելի սաստկացաւ եւ վերջերս իր տեսողութիւնը կորսնցուցած էր բոլորովին։ Կայս. կառավարութիւնը հանգստեան ամսաթոշակ կը վճարէր հանգուցեալին։ Պաղտատլեան էֆ. ունէր Իւլայի Ա. աստիճանը եւ Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը։ Հանգուցեալը ազգ. պաշտօններ ալ վարած է, անդամակցելով Բերայի Թաղ. Խորհուրդին եւ Պատրիարքարանի ժողովներուն. անդամ մըն ալ ատենապետ եղած է Ուսումնական Խորհուրդի։ Կը թողու կին մը, դուստր հանգուցեալ Ներսէսեան Գրիգոր էֆ.ի, եւ 2 եղբայր, որոնցմէ մէկը՝ Արամ էֆ. հիւպատոսական պաշտօն կը վարէ, իսկ միւս եղբայրը՝ Գարեգին էֆ. Պաղտատլեան, համանուն գրատան տէրը։

ՎՐԻՊԱԿ.—Արեւի երէկուան «Շաբաթական Նօթեր»ուն առաջին սիւնակին 70րդ. տողին տարեկան բառը պէտք է կարդալ դաճեկան։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԴԻՆՈՓԼ)

ՆԱՊՈԼԻ, 26 մայիս.— Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին, այս իրիկուն, Նապոլի հասան, ուրկէ Բալէրմօ կ'երթան՝ երկրագործական ցուցահանդէսին բացումը կատարելու։

ՊՐԻՒՍԷԼ.— Աւարտն երէկ կատարուած երեսփոխանական ընտրութեանց արդիւնքը.— Ընտրուեցան նախարարական կուսակցութենէն 94 կաթոլիկներ եւ ընդդիմադիրներէն 72, որոնց 35ը, ազատական 34ը՝ ընկերվարական։

ՊԷՇԹԱ.— Աւստրիական պատուիրակութիւնը, իր ամբողջական երկրորդ նիստին մէջ, վիճաբանեցաւ արտաքին գործոց ելմտացոյցին վրայ։ Բոլոր ատենախօսները, բաց ի Քոֆթմանի ու Հէրոլտ երիտասարդ–Չեխերէն, գոհունակութիւն յայտնեցին Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգմանը համար. նաեւ երախտագիտութիւն յայտնեցին այն քաղաքականութեան մասին որուն հիմն է Ռուսիոյ հետ համաձայնութիւնը։ Երիտասարդ–Չեխերն ալ յանձնարարեցին աւելի սերտ համաձայնութիւն մը, ըսելով որ Աւստրիա–Հունգարիա օգուտ մը չի քաղեր Երրեակ Զինակցութենէն եւ թէ այդ վերջնոյն հետեւանքով, ուրկէ ամենէն աւելի Գերմանիա կ'օգտուի, Աւստրիա–Հունգարիա իր ազդեցութիւնն ալ կորսնցուցած է։ Վիճաբանութեան շարունակութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ՍՈՖԻԱ.—Կ'ըսուի թէ Ֆէրտինանտ իշխանը, բազմաթիւ հետեւորդներով, յունիս 6ին կամ 7ին (Ն. Տ.) Բեդերսպուրկ պիտի ուղեւորի։ Երթալու միջոցին քանի մը օր Վիէննա պիտի մնայ։

—Բոսթոբոլով գնդապետը որ Սոֆիայի ռուսական զինուորական կցորդ կարգուեցաւ, Ֆէրտինանտ իշխանին պիտի ներկայանայ, անոր Բեդերսպուրկ գտնուած միջոցին։ Գնդապետը իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի, իշխանը Սոֆիա դառնալէն ետքը։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 26 մայիս.—Նշանաւոր նկարիչ Պէնժամէն Քոնսթան, այսօր, մեռաւ։ Ծնած էր 1845ին Բարիզի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, այսօր, Պ. Պալֆուր, հաշտութեան բանակցութեանց համար եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ հաշտութեան մասին տակաւին վերջնական բան մը չկայ, բայց թէ վաղը նպաստաւոր լուրեր պիտի հաղորդէ Ժողովին։

ՏԷՕՆՔԸՐԻ.—Հանրապետութեան նախագահին ընդունելութեանը համար թէեւ մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնուած էին, բայց Պ. Լուպէ փափաք յայտնեց որ, Մարթինիքի աղէտին պատճառով, որ եւ է հանդէս տեղի չունենայ։ Այս իրիկուն ժամուոր կառախումբ մը Տէօնքըրք տարաւ նախարարներու մեծ մասը։ Մոնճալմ նաւահանգիստ պիտի չմտնէ, այլ Սէնք–Պօրալ թորփիլլանաւը պիտի երթայ դիմաւորելու Մոնճալմը եւ Պ. Լուպէն պիտի բերէ մինչեւ Ֆրէյսինէի քարափը, ուր նախագահը ցամաք պիտի ելլէ՝ աւագ Սէնեակին առջեւ։

—Պելճիքայի թագաւորը պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկէ ողջունելու Պ. Լուպէն ցամաք ելած ատեն։ Այդ պատուիրակութիւնը կը կազմեն Հէնեանի կուսակալ Պ. տիւ Սեմար տը Պուրլեն, հազարապետ Պէլէ եւ ուրիշ երկու պաշտօնատարներ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վալքըրպուրկէն կը հեռագրեն թէ Զիլիի ու Արժանթինի միջեւ գոյացած համաձայնութեան վերաբերեալ վերջնական դաշնագրութիւնը ստորագրուեր է։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ կառավարութիւնը եւս պիտի կոչէ Պէրնի իր դեսպանը՝ Պ. Սիլվէսթրելլին, որուն յաջորդ պիտի կարգուի Պուքրէշի դեսպան Պ. Ինչիզա որ տի Ռուտինի մարքիզին ազգական է։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ Սակարանի 15 օրուան առժամեայ հաշուեյարդարումը կատարուելով, 1000 Քոնսոլիտէի 50 ղրշ. Ռեբօռ եւ Երկաթուղւոյ հատին 25 սնդմ. Տեբօռ որոշուեցաւ։

—Վաղուընէ սկսեալ Սակարանը առաւօտները ժամ 2.45ին պիտի բացուի եւ իրիկունները ժամ 10.45ին պիտի գոցուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 13 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	28	09 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	28	11 1/2
Ամէնէն վար գին	»	28	08 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի զոց	ֆր.	111	—
Ամէնէն բարձր գին	»	111	25
Ամէնէն վար գին	»	110	87

ԲԱՑՈՒՄ 14 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	28	08 1/7
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	111	—
Շիրքէթի Խայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սոս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օ. մ. Ապահ. Ընկ.		3	60
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	47
» ժուիսանս		1	50
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		486	—
Թրամվայ		163	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն		262	—
Լավլերոմ		70	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	37
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 1/2
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	70

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմիզ	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	102	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		96	50
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		51	50
» » » Դ. բաց.		25	50
» » » Դ. գոց.		25	50
Օսմանեան Պանքա		12	75
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		39	50
» Մօնօբօլ		43	50
Պուլկարական 1888		87	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		107	75
Տօմինիալ		106	—
Թրանսվալ		6	43
Այտընի երկաթուղի		14	50
Փոխառութիւն		25	35

ԲԱՐԻԶ, 26 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	25
» » 3 1/2 %		102	32
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	25	90
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	25	95
» » » Բ.	»	51	85
» » » Դ.	»	27	90
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	569	—
Օսմանիէ	»	461	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	—
Օսմ. մաքսատուն	»	525	—
Օսմ Ռէժի	»	322	—
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %	»	502	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1035	—
Իտալական Ռանթ	»	102	42
Սպանիական արտաքին	»	78	57
Թրանսվալ	»	163	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	215
Դրամադեղչ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Մայիս

Ռուպլը	ֆր.	——	
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	60
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	330

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	107	—
Օսմ. Ռէժի	»	294	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 26 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		25	65
Ռումէլի երկաթուղի		110	50

HOTEL GIACOMO A PRINKIPO

ՊԱՆԴՈԿ ՃԻԱՔՈՄՕ, ՓՐԻՆՔԻՓՕ

Այս պանդոկը որ երկար ու փայլուն անցեալով մը ծանօթ է թէ՛ տեղացի եւ թէ օտարական հիւրերուն իբր տիպար հաստատութիւն մը, իր օդասուն, գիրքին, ընդարձակ եւ ճոխ սենեակներուն, մեծահարուստ կահաւորումներուն, մաքրութեան, ուտեստի որակին եւ քանակին, ինչպէս նաեւ սպասարկութեան կանոնաւորութեան տեսակէտով, ամէն տարի դիւրագինացութեան եղանակին ընտանիքներու լաւագոյն ժամադրավայրն է։ Հոն կը տիրէ նաեւ ընտանեկան հոգի մը՝ որ երբեմն նոյն իսկ միակ յարկերու ներքեւ իսկ կը պակսի։ Այսքան նիւթական ու բարոյական առաւելութեանց պայմաններու փոխարէն, Ճիաքոմօ պանդոկը խիստ գոհացուցիչ գիներ սահմանած է, ուրկէ օգտուիլ փափաքողները պէտք է չուշանան, որպէս զի ուշ հասնելով բոլոր տրամադրելի սենեակները գրաւուած չգտնեն։

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆիլիէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

Eau minérale naturelle Krondorf la meilleure boisson de table et rafraîchissante.

ՏՐ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4րդ Երես

Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

Ազգ. Ս. Փ. հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը փափաքելով իր հոգածութեամբ հրատարակուող ընդարձակ Օրացոյցը կատարեալ եւ գրեթէ անհրաժեշտ եղող տեղեկութիւններով ճոխացնել, եւ առձեռն պատրաստ ծանօթութեանց հաւաքածոյի մը վերածել, պէտք եղած կարգադրութիւնները ձեռք առած է, որպէս զի առայդ հարկ եղած աշխատութիւնները խնամով կատարուին։

Այդ նպատակով առաջիկայ 1903 տարւոյ ընդարձակ Օրացոյցը պիտի ճոխանայ պաշտօնական եւ աստիճանաւոր անձանց աւելի ընդարձակ ցուցակներով, բժիշկներու, փաստաբաններու, ճարտարապետներու, դեղագործներու եւ ուսուցիչներու, նմանապէս վաճառականական եւ արհեստական զանազան ճիւղերու մէջ նշանաւոր եղողներու նոր ցուցակներով։ Եւ որպէս զի կազմուելիք ցուցակները որքան հնար է լիակատար ըլլան, հրաւէր կ'ուղղէ թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ՛ գաւառներու մէջ վերոյիշեալ դասակարգերու պատկանող անձանց, որպէս զի հաճին իրենց անուններն ու մականունները, հասցէները եւ ուրիշ կարեւոր տեղեկութիւնները յղել հիւանդանոցի դրասենեակը մինչեւ առաջիկայ յուլիս ամիսը։ Անոնք որ կը փափաքին քիչ մը աւելի մանրամասնել տեղեկութիւններ ալ աւելցած տեսնել իրենց անուան քով, կրնան մէկ արծաթ մէճիտի փոխարժէքով այդ յաւելուածոյ հրատարակութիւնը ընել տալ։

Ընդարձակ Օրացոյցը աւելի տեղ պիտի տայ ամէն տեսակ ծանուցումներու յօդուածի եւ ի դիւրութիւն առեւտրական եւ արհեստական շահերու եւ այս մասին ալ փափաք ունեցողները Հոգաբարձութեան դրասենեակը դիմելով պէտք եղած տեղեկութիւնները եւ պայմանները կրնան իմանալ։

Անոնք որ ընդարձակ Օրացոյցին միջոցաւ այդ տեսակ դիւրութիւնները կը փութան պատրաստել, ո՛չ միայն իրենց մասնաւոր շահերուն աշխատած, այլ եւ Ազգ. Հիւանդանոցի եւ անոր մէջ պատսպարուած հազարէ աւելի պատսպարեալոց նըպաստած ըլլալու գոհունակութիւնը պիտի ունենան, եւ կը յուսանք թէ ամէն բարեսէր ազգայիններ պիտի ջանան Հոգաբարձութեան ջանքերուն աջակցիլ։

2—10 Հոգաբարձութիւն

ԿԱՐԵՒՈՐ

Պ. ՊԷՅԼԷՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՃԱՆԹԼՃԻ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐՈՒ

Բերա, Թէքքէ, Պէյրբի Մաղազին դէմ, Թ. 561

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ վերոյիշեալ խանութիս մէջ կը ծախուին արանց եւ կանանց համար վերջին նորաձեւութեան համեմատ ատլոււն կերպասներէ պատրաստուած ընտիր հովանոցներ, որոնցմէ ամէնէն փափկաճաշակներն անգամ կրնան գոհ մնալ։

Նաեւ օծիտի համար ճանթէզի հովանոցներ պատրաստ կը գտնուին։ Ցանձնարարութիւնները եւ նորոգութիւնները փութով կը կատարուին։

Մասնաւորապէս՝ յանձնարարութեամբ կը պատրաստէ թիւլով ճանթէզի հովանոցներ յար եւ նման եւրոպականներու։ Կ'արժէ այցելել եւ քաջալերել այս նոր վաճառատունը, որ իր տեսակին մէջ առաջինն է։ 7—20

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

ԱՊԱՐՈՒԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կանաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, Մէրթէպանի փողոց Խոջէթ Փաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տօքումա եւ թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, զետինի մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով,

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՈՐԲ.-ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑԻ

ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՃԻՒՂ

Պօօ, fուսoլ, kurs rom, սեղան, գրասեղան, գրադարան։

ԱԹՈՌԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՃԻՒՂ

Աթոռ, թիկնաթոռներ պարզ եւ ճեզարէն

ԿՕՇԿԱԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ՃԻՒՂ

Ամէն տեսակ կօշիկներ

ՈՍՏԱՅՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՃԻՒՂ

Խալիու, բէչկիր եւ զանազան կտաւներ

ԴԵՐՁԱԿՈՒԹԵԱՆ ՃԻՒՂ

Չափու վրայ ամէն տեսակ հագուստ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Մեծ-Նոր-խան, միջնայարկ Թիւ 51

7—10

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը դանեցնեն շատ գործածողները, որոնք կամ գարշանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական համալսարանէն աօքթեօռ ԲՈՒՐԹՈՒԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և աննուխ, եղեւինի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միևնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի խլուածքներու, հազբուխի, կուրծքի տըկարութեան և մինչեւ իսկ կրծոյ տաաջքն առնել Թոքախտի։ Ամէն ճաշէ առա մէկմէկ դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պահճէ գաբու Բիւչիւքեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէջիտի Լինօս և Պօնտիցիանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 34—52

ՁԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆօրը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ան ատենը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆօսֆօրը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կորսին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆօրը կրկին արեան մէջ մտցնելու և գայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԵՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԵՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է ջղաքախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուրք ամսեր երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէրյա	3229
Քամբանիա	12950	Բավյա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ըւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ. ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ Joly et Seagor]

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻՒԺՈՅԻ ԳԻՆԻ

[illegible]

P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

[illegible]

Հիմնեալ 1857ին [illegible]

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ հատուցումներ	[illegible]	Ապահովագրեալ [illegible]
332 միլ. ֆր.	114 միլ. ֆր.	461,03.,390 ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մաշուան պարագային, չահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Պարնաթան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

747 2—53

ՊԱԼՔԱՆ

ՌՈՒՄԱՆՉՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չընեը ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ ատանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզպաճի փողոց, ձէւախ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւ անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ ուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, յանուանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուներու մէջ։

504

ՔՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Տանօք ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիքթէ որ Բերա, թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի գեղարան Նալբան։ Կիրակի օրերը ձրիաբար ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պօրթոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ս ֆինքս	2000
Օսմանլը	3000	Կասբրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ։

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին կայս. [illegible]

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսբուրգ

Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37

Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկերութեան [illegible] Պոլսոյ

Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա Քարափին վրայ (հին տեղը Մախասան)

Ապահովագրութեան դրամը 121,765,383 ֆր.

1889ի հասոյթը 34,775,462 »

1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՌԷՊԷՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ՈՒ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Եանիի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպումճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն, ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն բոց տարիքի, ծամօղութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր), ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Տանօք.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ ! ! ։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յատաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէբթ.	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաբֆօ	1113
Օնճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միբատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սոէրօ	1200
Պօրոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տրնամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճրօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1071	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէօ	1053	Օլլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րրալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4552	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թօբիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղղեւորուած է։

Օթէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 27ին։

Միէսօ շոգենաւը, նաւապետ Ուօլտ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ, ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՃՕ

Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 14/27 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

Դշ. 15/28 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բօր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։

Եշ. 16/29 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ

Եշ. 16/29 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր. 17/30 Օտեսա ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 27ին Միննեհի, նաւ. Մոզուեր։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՈՒՊՊՈՒՆ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրգոռիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ատմ. Նեան	10500	Էֆիբիշիան	3500
Քէսդրիան	10500	Արգե.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէբրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3000
Գոլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պասդօնիան	8000	Ալգաշիան	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը

600

ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷԻ ԳԻԾ

ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Ծիւղաւորումին մէջ կառք կը փոխեն բոլոր թրէնները բաց ի թիւ 522 և 525էն՝ որոնք ուղղակի կուգան

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 522 Իրիկն. Ժ.	Վ.	Թ. 524 Իրիկն. Ժ.	Վ.
Քարաքէօյ	մկն.	6	10	7	45
Հայտար Բաշա	»	6	45	8	27
Գըզըլ Թօփրագ	»	6	51	8	36
Ծիւղաւորում	»	6	55	8	42
Ֆէնէր Պահճէ	ժմն.	7	2	8	49

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 523 Իրիկն. Ժ.	Վ.	Թ. 525 Իրիկն. Ժ.	Վ.
Ֆէնէր Պահճէ	մկն.	7	55	10	31
Ծիւղաւորում	»	8	5	10	40
Գըզըլ Թօփրագ	»	8	8	10	43
Հայտար Բաշա	»	8	21	11	15
Քարաքէօյ	ժմն.	8	46	11	40

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Քարաքէօյի կամուրջէն Հայտար Փաշա և փոխադարձաբար տրուելիք գ-յքերու ուղղակի արձանագրութիւնը հետեւեալ կառախումբերուն համար միայն կը կատարուի.—Ա. Գարաքէօյի կամուրջին համար թիւ 1 կամ 3, 7, 31, 15 17 19, 33։ Բ. Գարաքէօյի կամուրջէն թիւ 34 6, 8, 14 36, 18 20, 22։

— 28 —

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՍ

ՆԱՄԱԿ Ը.

Իմ՛ս, գիտնայիք թէ ո՛րչափ անմատաւնչ եմ յոռետեսներու հանդէպ պարզամիտ կամ մոտաւոյզ կարծուելու մասին։

Գաղափարներու տարբեր կարգի մը մէջ, գալով անո՛նց՝ որոնք ինծի ըսած են թէ պէտք չէ յարիլ աշխարհային բարիքներու՝ վասն զի կորնչելի են, բնաւ համոզած չեն զիս։ Ինչո՞ւ համար չսիրեմ իմ նմանս, եթէ աղնուասիրտ է, ու անոր ներբելու հաճութիւնը չզգամ, եթէ խաբէ զիս։ Ինչո՞ւ համար ակնապիշ չդիտեմ բնութեան տեսարանները ու չհիանամ մարդկային իմացականութեան ճիգերուն ու յառաջդիմութիւններուն վրայ, խորապէս համոզուած եմ, սիրելի բարեկամ, թէ Արարիչը չպիտի պատժէ արարածը, արարչութիւնը սիրած ըլլալուն համար։

Մեզ կ'ըսեն թէ բոլոր այս բաները սահմանափակ, խուսափուկ, անկայուն, վաղանցիկ, առօրեայ են, եւ դուցէ վաղը բոլոր այս բաները մեզ համար անհետացած պիտի ըլլան։ Զեմ ժխտեր, բայց կը հարցնեմ թէ ո՞ւր է չարիքը։ Մենք մահկանացու ենք, ու երկրիս վրայ մեր անցնելիք վայրկեանները կարճատեւ են, ու եթէ կեանքը լոկ երազ մըն է կրկին յաւիտենականութիւններուն միջեւ, Աստուած, որ աշխարհի մէջ դրած է զմեզ, չի կրնար մեզ զլանալ գեղեցիկ անուրջ մը յօրինած ըլլալու շնորհը։

Ձեզ հրաւիրելով որ՝ ձեզ վերաբերմամբ՝ իրերուն լա՛ւ կողմը միայն տեսնէք, ամէնէն օգտակար խորհուրդը տուած պիտի ըլլամ ձեզ, սիրելի բարեկամ, քանզի ձեզ պատսպարած պիտի ըլլամ մոլութիւններէն ամէնէն նողկալիին, նախանձին դէմ։ Այն հոգին՝ որուն վրայ տիրած է նախանձը, ցած, գծուծ հոգի մը դարձած է։ Ձեր բաժինը համարձէք պիտի ըլլայ դրացիին բաժինին, նոյն իսկ նախամեծար պիտի ըլլայ ձեզ համար, որ գայն բաղդատած պիտի ըլլաք ձեր ճաշակին, ձեր քմայքին համեմատ, ու ձեր երջանկութեան ամէնէն աւելի նպաստող բանը պիտի ըլլայ չնիհարնալ ուրիշներուն դիրքութիւնը տեսնելով։ Իբր թանկագին դաս՝ սովրած պիտի ըլլաք թէ, առանց թեքուն մտածումի վայելելու համար այն բարիքները՝ զորս պիտի ստանաք բնութենէն, դաստիարակութենէն, ձեր կացութենէն, առանց դուրս ո՛չ մէկ բանի վատահիլ պէտք պիտի ըլլայ։

Նախանձի ճարակ ըլլալ, կը նշանակէ ծիւրիլ այնպիսի թոյնէ մը՝ որ կը ցամքեցընէ ու կը սպաննէ։ «Նախանձը շատ նեղութիւն կը կրէ իր աբցունքները զըսպելու մասին», մեզ ըսած է Ովիդիոս Նասոն (*), «երբոր երջանիկներ կը տեսնէ»։ Այս խուլ մոլեգնութիւնն իր մէջ կը կրէ նախանձոտին պատուհասը. ուրիշներուն բարիքին հանդուրժելը պարտ ըլլալ դժնդակ տանջանք մը։ Նախանձոտը իր մխիթարութիւնը կը գտնէ իր անփառունակ ու աննշան վիճակին մէջ, մտածելով ուր եթէ հռմբռաւոր կամ ականաւոր մէկն ըլլար, կրնար նախանձոտներ յարուցանել իրեն դէմ։ Երբ կ'ըսեմ թէ նախանձորդը կը մխիթարուի իր աչուք վիճակով, ըսել կ'ուզեմ թէ կը հրճուի անով։ Այսպէս կ'ըմբռնեմ թէ երջանիկները մասնաւոր դիտումով է որ կը թաքչին, ըստ որում ամէն բանէ աւելի կը սիրեն իրենց ներքին, ա՛ռտնին կեանքը, Անգլիացիներուն homeը ներքին եւ ուսումնասէր կեանքը, ընտանիքը, բարեկամներու փոքրիկ շըջանակը, խաղաղութիւնը։ «Աշխարհն երջանիկներուն համար ստեղծուած է,» ըսուած է, բայց սխա՛լ է այս, երջանիկները պէտք չունին աշխարհի։ Ուրախութիւնը դուրսէն չի գար, ներսի՛ն մէջ է անոր աղբիւրը։

Իրաւ է, սիրելի բարեկամ, թէ մարդ չի կրնար խալառ խուսափիլ աշխարհէ, մանաւանդ երբոր գործի մէջ է ու կը խոստովանիմ թէ հոն նշանակ է յոռի ընկերներու հանդիպելու, բնութեան մէջ կան նաեւ յոռի կենդանիներ։ Բայց արդէն ըսած եմ ձեզ թէ կարելի չէ որ ամէն բան բարի ու գեղեցիկ ըլլայ։ Ըստ իս, աւոր պատճառը այն չէ՝ թէ կեանքին սխրանքը չափազանց բուռն է, այլ թէ հակապատկերները ունին իրենց անհրաժեշտ հանգամանքը։

Պատերազմն իսկ հազորաւոր մարդերու համար օրինաւոր կը դաւձէ ա՛յն ոճիրը՝ որ միայն մէկ մարդու համար ոպանութիւն կը կոչուի, պատերազմը, կ'ըսեմ ունի իր օգտակար կողմը. մարդերը կը կորզէ իրենց մեղկութենէն։

Դուք որ գիտէք թէ ո՛րչափ կը սիրեմ մարդկութիւնը եւ ո՛րչափ կը սոսկամ նախճիրներէ, մտովի կը հարցնէք անտարակոյս թէ ինչո՛ւ համար պատերազմի վրայով խօսած ատեն անէծք չեմ կարդար։ Բացատրե՛մ այս կէտը. պատերազմէն զարշելով հանդերձ, չեմ կրնար չընդունիլ թէ նա ճակատագրային անհրաժեշտութիւն մը ունի քաղաքական կազմակերպութեան մէջ. պատմութիւնն իր բոլոր էջերուն մէջ կ'ապացուցանէ զայս։ Բնութիւ՛ն ալ համակից է այս հիմնական օրենքին, մարդոց, նոյն իսկ տղայոց երկար ատեն իրարու հաշտ ըլլալն ընդհարումներու կը յանգի։ Ոյժի միջոցաւ քերաղտնցելու այն պէտքը, ա՛յն բնազդը՝ որ մարդերը կը մղէ բանավաճութենէ հրաժարելու եւ բուռն միջոցներու դիմելու, կը կազմէ մարդոց՝ գազաններու հետ ունեցած նմանութեան կէտը։ Արդ՝ երբ պատերազմ կը ծագի երկու ազգերու միջեւ, այս ազգերը կարօտ են իրենց զաւակներուն մէջ գտնելու ա՛յն առանձնայատկութիւնը՝ որ միայն կրնայ աղնուացնել պատերազմը, այդ առանձնահատկութիւնն է առնական սէրը։

Կը զարմանաք թէ ինծի պէս լաւատես մը այսչափ խիստ դատում կ'ընէ մարդոց նկատմամբ։ Փարատեցէ՛ք ձեր պատրանքը, սիրելի բարեկամ, ես ո՛չ մարդատեաց մըն եմ ձեր մասին, ո՛չ ալ կնախոյս մը եղած եմ գեղեցիկ սեռին հանդէպ։

(Շարունակելի)

(*) Ովիդիոս Նասոն, Հռովմայեցի բանաստեղծ. գրած է Այլակերպութիւններ, Տարեգրականներ, ևայլն. ծնած է Քրիստոսէ 43 տարի առաջ, ու մեռած՝ 18 տարի յետոյ։ Ծ. Թ.

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ